

PRVIH 10 GODINA ZAVODA ZA RAVNOPRAVNOST POLOVA

Sredstva za objavljivanje knjige obezbeđena su u budžetu AP Vojvodine

Naziv: Prvih 10 godina Zavoda za ravnopravnost polova

Izdavač: Zavod za ravnopravnost polova

Za izdavača: Vesna Šijački

Mesto izdanja: Novi Sad

Godina: 2014.

Urednice: Vesna Šijački i Katarina Krajnović

Lektura i korektura: Katarina Krajnović

Kontakt:

Zavod za ravnopravnost polova

Bulevar Mihajla Pupina 6/IV

21000 Novi Sad

Republika Srbija

+381 21 66 15 133 , 66 15 177

zavod.ravnopravnost@vojvodina.gov.rs

www.ravnopravnost.org.rs

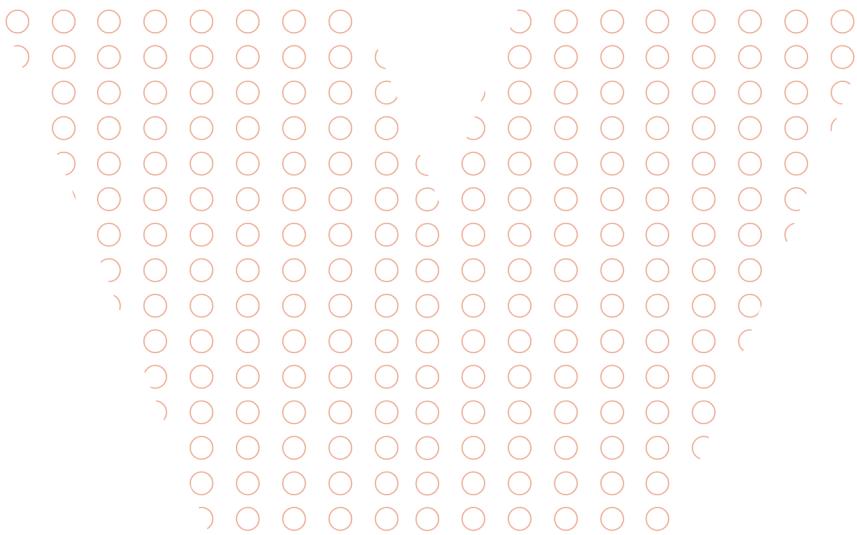
Dizajn publikacije: Darko Vuković

Štampa: Panos, Petrovaradin

Tiraž: 500 primeraka

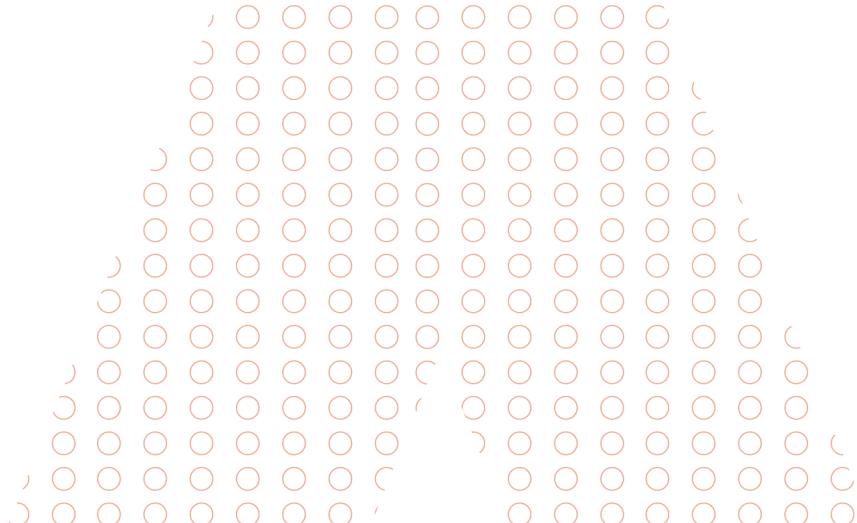
CIP - Каталогизација у публикацији

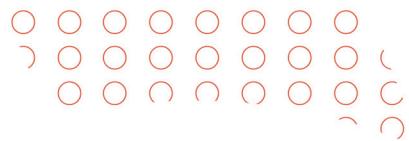
Библиотека Матице српске, Нови Сад

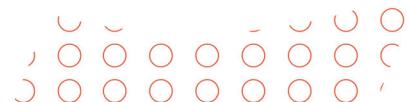
PRVIH 10 GODINA

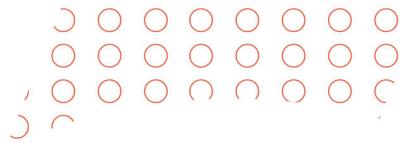
ZAVODA ZA RAVNOPRAVNOST POLOVA

Vesna Šijacki / direktorka Zavoda

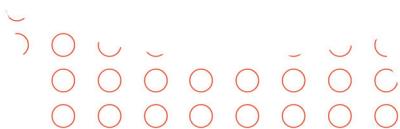

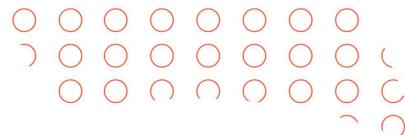
Desetogodišnjica osnivanja i rada Zavoda za ravnopravnost polova jeste svečana prilika i obaveza za retrospektivno podsećanje na ambijent i aktere i akterke javne scene ženskih ljudskih prava i sloboda u protekloj deceniji.

Ideja za osnivanje Zavoda bila je potpuno avangardna i otvorena za vrednosni koncept rodne ravnopravnosti. Ceneći rodnu ravnopravnost kao egzistencijalno pitanje demokratskog društva i osnovnih ljudskih prava, politička podrška na pokrajinskom nivou proklamovala je unapređenje politike jednakih mogućnosti u kontekstu velike svetske transformacije odnosa polova i u skladu sa međunarodnim dokumentima. Zavod je ustanova koja je definitivno potvrdila lidersku ulogu Vojvodine u domenu priznavanja rodnih politika kao autonomnih.

Istovremeno, Zavod je kao potpuno nova ustanova i novi koncept, budio očekivanja u odnosu na očiglednu diskriminaciju žena i njihovo odsustvo sa javne scene. Imao je, dakle, misionarsku ulogu. Zato što je središnja tema počivala na stereotipima i predrasudama o različitim ulogama i kapacitetima žena i muškaraca na bazi proizvoljnih utisaka i procena, opet, žena i muškaraca, ali i javnih politika. Uvreženi vrednosni korpus neargumentovano favorizuje jedan rod na račun drugog. I godinama su nevladine organizacije bez dovoljno podrške, i političke i medijske i šire javnosti, ukazivale na sramni položaj žena i mogućnosti rekonstrukcije takvog statusa. Nakon demokratskih promena sistemski se uspostavlaju institucionalni mehanizmi za ravnopravnost polova u Vojvodini. Pri samom konstituisanju prve demokratske vlade izabrana je članica Izvršnog veća AP Vojvodine zadužena za pitanje položaja žena, a zatim su osnovani Sekretarijat za rad, zapošljavanje i ravnopravnost polova, Savet za ravnopravnost polova kao savetodavno telo, Pokrajinski ombudsman i zamenica zadužena za ravnopravnost polova. Izabrana članica Izvršnog veća AP Vojvodine bila je Jelica Rajačić Čapaković, prva sekretarka i osvedočena inicijatorka za osnivanje institucionalnih mehanizama i donošenje strateških dokumenata.

Donošenjem Deklaracije i Odluke o ravnopravnosti polova i osnivanjem Zavoda za ravnopravnost polova 2004. godine zaokružuje se sistem institucionalnih mehanizama na pokrajinskom nivou. Tako je stvoren pravni okvir i otvoren put za ostvarivanje rodne ravnopravnosti na teritoriji AP Vojvodine u sferama koje su u nadležnostima Pokrajine. Trenutak kada institucije stupaju na scenu je ključni za unapređenje politike jednakih mogućnosti.

Sistematisuju se međunarodni dokumenti i konvencije koje garantuju ostvarivanje ekonomskih, političkih, socijalnih i građanskih prava žena. S druge strane, mapiraju se podaci o položaju žena u različitim sferama javnog života i tako se definišu programski prioriteti. Stekli su se uslovi da izgrađujemo jednu pokrajinsku instituciju koja profiliše novu dimenziju za približavanje žena svojim vekovnim idejama i idealima. Sabrala se, još u predizbornoj kampanji 2000, sva dobra energija žena iz akademske i političke zajednice, koja je do danas ostala dosledna u odbra- ni ženskih ljudskih prava i potreba na ovim prostorima. I to je razlog što Vojvodina prednjači u čitavom regionu u pogledu afirmativnih mera za ranjive grupe žena. Na toj sceni toplo su nas dočekale državne institucije, nevladin sektor, međunarodne organizacije, stručnjaci i stručnjakinje. Zajedno smo, korak po korak, programski i sistematično rušili istorijski nasleđene predrasude i stereotipe o negiranju političke i javne uloge žena. Gradile smo nov odnos i pristup ka iskrenom i komplementarnom partnerstvu između žena i muškaraca.

Prvi veliki istraživački poduhvat pokrenule smo u Zavodu 2007. godine. Posvećen je seoskim ženama u Vojvodini kao izrazito diskriminisanoj i siromašnoj društvenoj grupi, potpuno paradoksalno njihovim sposobnostima i osvedočenim veštinama, naročito u ekonomskom preživljavanju njihovih porodica. Ovo Istraživanje promovisalo je institucionalni i profesionalni kapacitet i fokus Zavoda na društvenu grupu koja je do tada bila potpuno nevidljiva i nepoznata. Istraživanje je okupilo više hiljada seoskih žena na okruglim stolovima, fokus grupama, intervjuiima i anketama. Prvi put ih je jedna institucija, zvanično, pozvala da iskažu svoje potrebe i mogućnosti, da predstave svoje stvaralačke mogućnosti i potencijale. Mi smo zaslužile njihovo poverenje i partnerstvo i to je bila naša mera uspeha i zadovoljstva. Rezultate istraživanja objavili smo u dve knjige i mnogo puta ih promovisale nastojeći da uključimo institucije, medije, stručnu i širu javnost u proces afirmacije seoskih žena kao izuzetno dragocen privredni resurs našeg i svakog društva, za povezivanje i udruživanje, izašle su na tržište sa veštinama i znanjima koja su autentična i primenjiva. Izgradile smo mrežu i bazu ženskih seoskih udruženja koja trajno svedoči o artikulisanom ženskom pokretu s početka 21. veka, i koji pokazuje punu zrelost i odgovornost za pozitivne društvene promene.

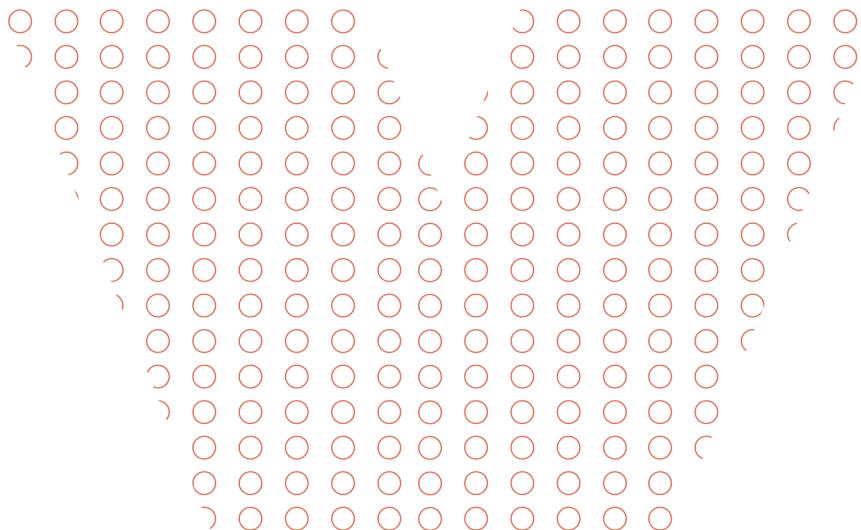

Ovaj istraživački rad, autorke Marine Blagojević, doslovno je pomerio standarde i pokrenuo promenu statusa seoskih žena u Vojvodini. Usledile su posebne mere i politike pokrajinskih institucija u cilju unapređenja položaja seoskih žena. Danas, nakon sedam godina od prve ideje i pokretanja Istraživanja, seoske žene su informatički pismene, komuniciraju na društvenim mrežama, sertifikuju svoje proizvode za tržište, stručno se usavršavaju. Očigledno su stekle samopouzdanje, motivisane su za povezivanje i udruživanje, izašle su na tržište sa veštinama i znanjima koja su autentična i primenjiva. Izgradile smo mrežu i bazu ženskih seoskih udruženja koja trajno svedoči o artikulisanom ženskom pokretu s početka 21. veka, i koji pokazuje punu zrelost i odgovornost za pozitivne društvene promene.

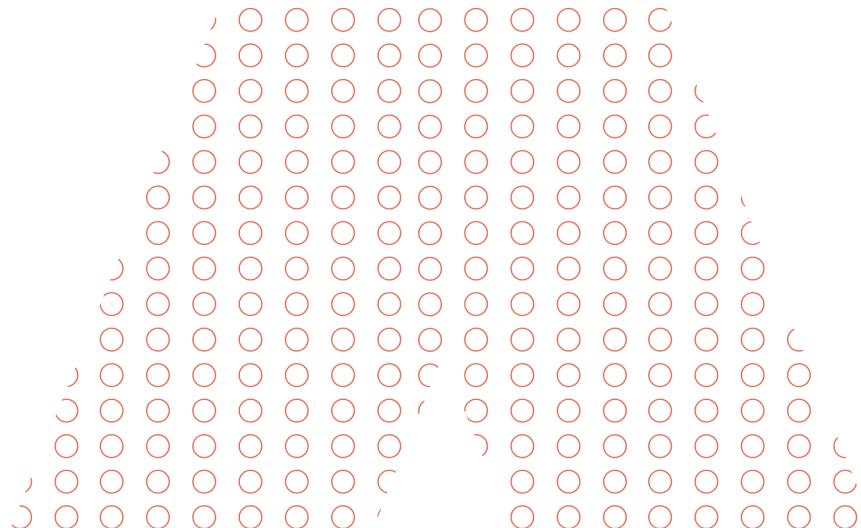
Svrishodnost istraživačkih programa nedvosmislena je, naročito ako preporuke i zaključci decidno ukazuju donosiocima odluka na neophodnost inoviranja postojećih ili donošenje novih progresivnih mera i politika. Zato je usledio monitoring prisustva žena kandidatkinja u medijima tokom predizbornih kampanja za lokalne i pokrajinske izbore 2008. godine i publikacija Kandidatkinje. Studija o Kapacitetima političkih stranaka u Vojvodini za ostvarivanje rodne ravnopravnosti neminovno se nadovezala problematizujući položaj i ulogu žena u političkim partijama.

Važno je istaći da smo radeći sa političarkama i za političarke nastojale da ih okupljamo i povezujemo sa rodnim stručnjakinjama i medijima i tako postavljamo na političku agendu temu roda i preispitivanja rodnih uloga, pokušavajući da odgovorimo kako je moguće ostvariti politička prava žena. Zaključci i preporuke ovih istraživanja bili su ključni za kreiranje posebnih mera na pokrajinskom i lokalnom nivou. Obuke, radionice, izložbe i brojni drugi inspirativni i korisni edukativni i promotivni programi su usledili. Rezultati svih Zavodovih aktivnosti su objavljeni, dokumentujući tako politike i prakse u deceniji institucionalizacije koncepta rodne ravnopravnosti u Vojvodini.

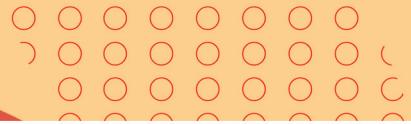
Najvredniji rezultati rada Zavoda su saradnice i saradnici koji su odgovarali/e na naše pozive i učestvovali/e u aktivnostima pomerajući standarde rodnih politika u korist žena, a naročito u korist ranjivih grupa žena. Mnoštvo okruglih stolova, fokus grupe, intervjuja, panela, izložbi i promocija stvarali su ambijent i prilike da se upoznajemo i ukrštamo interesovanja i znanja gradeći uvek nove i bolje uslove za unapređenje građanskih prava i sloboda. Možemo priznati da smo odgovorno ulagale i verovale u predstavnice najmlađe generacije feministkinja sa velikim obrazovnim i aktivističkim potencijalom. One su iskoristile ovu šansu izgrađujući svoje i kapacitete Zavoda istovremeno.

pocetak...

početak...

/

Zorana Antonijević / direktorka Zavoda za ravnopravnost polova
u periodu 2005-2007.

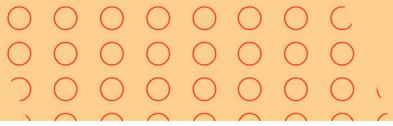

Zašto nam danas treba Zavod za ravnopravnost polova?

Ideja da se osnuje Zavod za ravnopravnost polova potekla je od Jelice Rajačić Čapaković, tadašnje pokrajinske sekretarke za rad, zapošljavanje i ravnopravnost polova. Ja sam te 2003. godine bila njena najbliža saradnica. Ideja mi se odmah dopala. Prvo, pratile smo i znale da se na nivou Evropske unije osniva slična institucija „Evropski institut za rodnu ravnopravnost“ („zavod“ se na engleski prevodi kao „institute“), a potom, hteli smo da osnujemo instituciju koja bi na efikasniji, moderniji i brži način mogla da doprinese stvaranju zajednice znanja i ekspertize o rodnoj ravnopravnosti u Vojvodini. Naše ambicije su bile velike...

Prvo, smatrali smo da će se nezavisnost institucije od izvršne vlasti osigurati tako što će se kao osnivač pojaviti pokrajinska skupština. Skupština je takođe odgovorna za postavljanje i imenovanje Upravnog odbora Zavoda. Na taj način osiguraće se i direktna kontrola rada Zavoda i njegovih programa od strane građana i građanki Vojvodine kroz njihove legitimno izabrane predstavnike i predstavnice. Drugo, smatrali smo da u Statutu Zavoda moramo ostaviti mogućnost da ova institucija, jednoga dana, postane deo istraživačke i akademске zajednice rodnih studija. To je omogućeno članom 6 Statuta Zavoda kojim se definiše čak sedamnaest različitih delatnosti Zavoda: od praćenja, formulisanja i analiza javnih politika, strategija i zakona koji imaju uticaj na pitanja rodne ravnopravnosti, do obrazovnih, dokumentaciono-informacionih aktivnosti, izdavačke delatnosti i konsultativnih usluga za pojedince, pojedinke i institucije. Širok dijapazon delatnosti koje može da obavlja Zavod čini ga institucijom koja ne samo da unapređuje znanja o rodnoj ravnopravnosti, nego može da anticipira nove istraživačke oblasti i da ih nameće stručnoj javnosti. Takođe, naš san je bio da Zavod postane samostalno održiva institucija koja će u budućnosti moći da živi od „prodaje“ i „proizvodnje“ znanja i usluga komercijalnim organizacijama i institucijama, što je regulisano članom 7. Statuta Zavoda koji reguliše izvore finansiranja. Ideja je bila da Zavod sa svojim programima i nadležnostima bude komplementaran ne samo vladinim i nevladinim organizacijama sa kojima će ostvariti plodonosnu i intezivnu saradnju, već i akademskim institucijama, pre svega Centru za rodne studije pri Asocijaciji centara za interdisciplinarne i multidisciplinarne studije Univerziteta u Novom Sadu.

početak...

Nažalost, od samog početka bilo je teško sprečiti ili bar umanjiti upliv politike u izbor adekvatnog Upravnog odbora, koji bi na stručan i nepristrasan način određivao pravce prema kojima će se Zavod kao institucija razvijati. Upravni odbor najčešće nisu činile osobe koje su bile stručne za oblast rodne ravnopravnosti, niti su bile od pomoći prilikom lobiranja za bolji položaj Zavoda. U tom smislu i obezbeđivanje početnih sredstava za rad Zavoda bio je ključni izazov. Od osnivanja 2004. godine, pa do 2007. godine, Zavod je funkcionsao uz podršku donacija organizacija koje su prepoznale njegov značaj od samog početka: Fond za otvoreno društvo, Kanadska agencija za međunarodni razvoj preko projekata koji su sprovodili UNDP i UNIFEM, kao i SEE Gender Task Force.

Drugi veliki problem sa kojim se suočavao Zavod je unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mesta. Naime, od osnivanja bilo je teško obezbediti osnovno funkcionisanje Zavoda kroz angažman stalno zaposlenih saradnika i saradnica, koji bi na stručan i efikasan način doprinosili radu ove institucije. Pre svega nedostajala su sredstva da se obim stručnog kadra poveća i stabilizuje, kao i da se dobije odgovarajući prostor za rad Zavoda. Sve ovo destabilizovalo je instituciju i oslabljivalo njenu već i inače slabu poziciju u strukturi vlasti na novou Vojvodine.

Ipak Zavod je uspeo, pre svega uz podršku donatora, a potom i izvršne vlasti, da započne i ostvari niz veoma značajnih projekata, istraživanja i inicijativa. Neke od najvažnijih, gotovo ključnih za pitanja rodne ravnopravnosti započeta su još u prvim godinama rada Zavoda. Tu pre svega mislim na pokretanje inicijative za usvajanje Zakona o rodnoj ravnopravnosti i široke rasprave o tome kakav nam Zakon treba. Zavod je intezivno učestvovao u tim aktivnostima i taj period ostao je trajno zabeležen u knjizi „Ka Zakonu o ravnopravnosti polova“ koja sadrži ne samo aktuelni predlog Zakona radne grupe koju je sa Zavodom oformio Pokrajinski sekretarijat za rad, zapošljavanje i ravnopravnost polova, već i predloge, amandmane i komentare nevladinih organizacija, pojedinaca i pojedinki, kao i prevode nekih od aktuelnih zakonskih dokumenata evropskih zemalja koja su mogla poslužiti za komparativnu analizu.

Druga važna inicijativa Zavoda je bila organizacija konferencije o izveštavanju prema Konvenciji o eliminiciji svih oblika diskriminacije žena koja je okupila niz aktera iz vladinih i nevladinih

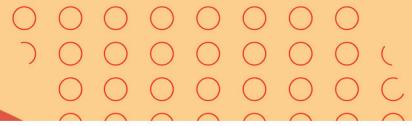
sektora ali i članice CEDAW Komiteta da po prvi put otvore dijalog o položaju žena u Srbiji kroz državni i izveštaj u senci nevladnih organizacija.

Treća važna inicijativa Zavoda osmišljena je pre nego što sam prestala da budem direktorka Zavoda, ali je uspešno sprovedena tek nekoliko godina posle. Bio je to kurs "Evropska unija i rodna ravnopravnost" koji je pokušao da kombinuje, u tom trenutku (2009. godine) dve marginalne teme u javnom diskursu Vojvodini: evropske integracije i rodnu ravnopravnost. Kurs je nudio niz korisnih znanja u vezi sa nastankom i organizacijom Evropske unije, ali u kontekstu politika i institucija koje su važne za rodnu ravnopravnost, ljudska prava i nediskriminaciju.

Sve ove inicijative, a mnoge ovde nisu pomenute, bile su praćene intezivnom i osmišljenom izdavačkom politikom. Nijedan projekat Zavoda nije ostao nezabeležen. Svi rezultati i znanja dokumentovana su publikacijama koje su dostupne na internet stranici Zavoda. Verujem da je to važno svedočanstvo trenutka u kome je nastajala jedna jedinstvena institucija.

Na kraju, želela bih da kažem da se ponosim što sam bila deo sna Jelice Rajačić Čapaković i što je verovala da će baš ja biti dobra prva direktorka Zavoda. I da se zahvalim timu koji je u tom trenutku bio prva postava Zavoda: Andrijani i Ivani. Bez njih bi sve bilo mnogo teže. I na kraju, poželela bih da Zavod doživi i sledećih deset godina, jači i uticajniji. To ne zavisi samo od ljudi koji ga vode, već pre svega od političke volje rukovodeće elite u vojvođanskim institucijama. Potreban nam je Zavod sa uglednim, efikasnim i depolitizovanim Upravnim odborom koji će ga stručno i efikasno voditi ka održivosti. Potrebno nam je da institucije rodne ravnopravnosti budu jake i postanu nezaobilazan faktor u kreiranju i praćenju javnih politika, a u cilju boljeg položaja žena i pravednijeg društva. Malo je institucija koje u Srbiji dožive deset godina a da ne budu obe-smišljene politikanstvom i nestručnim rukovođenjem. Zavod je jedna od retkih institucija koje su preživele. Nadajmo se da će tako i ostati. Srećan deseti rođendan i nadamo se i dvadesetom!

početak...

mr Maja Sedlarević / predsednica prvog Upravnog odbora
Pokrajinskog zavoda za ravnopravnost polova
2005 - 2010.

Kada su me saradnice iz Pokrajinskog zavoda za ravnopravnost pozvalе da napišem poneku reč o prethodnih deset godina postojanja i rada Zavoda, prva reakcija mi je bila izuzetno emotivna.

Preplavila su me sećanja na sastanke, dogovore, probleme i muke sa kojima smo se susretale počinjući priču Zavoda za ravnopravnost polova. Pionirke u ovom poslu, a zaista jesmo to bile, zasukale smo rukave, rešivši da ćemo čudo da napravimo. Gradile smo istoriju, mada toga u tom momentu nismo bile svesne, mislim. Setila sam se svih formalnih i neformalnih dogovora i pregovora, problema sa prostorom, problema sa načinom finansiranja. Svega sam se setila.

Setila sam se i Jelice Rajačić Čapaković, koju nikada niješta od nas ne sme zaboraviti. Uvek je stajala na čelo i govorila 'Za mnem', nikad se nije skrivala iza funkcija, a kasnije, kada na njima i nije bila, koristila je svoj uticaj i poznanstva da nam i dalje pomaže.

Setila sam se Zorane Šijački, prve direktorkе, i njenog novog i drugačijeg pristupa kojim je pomerila i prodrmala pokrajinsku administraciju, tektonski.

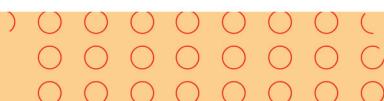
Setila se i svih žena koje su sa mnem bile u tom prvom Upravnom odboru Pokrajinskog zavoda za ravnopravnost polova. Učile smo, radile i donosile odluke (poneke se bile hrabre, neke odvažne, neke možda i ishitrene, sve u cilju da Zavod što bolje radi...). Sa koliko entuzijazma i jedinstva smo sve radile...

Uvek kada pomislim na Vesnu Šijački, današnju direktorku Zavoda, i sve njene (i naše) saradnice, znam da su one osobe koje razumeju problematiku rodne ravnopravnosti i u kojima ću uvek imati saveznice i osobe sa kojima se sve može dogоворити. I predano raditi.

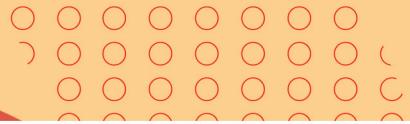
Pokrajinski zavod za ravnopravnost polova osnovan je Odlukom Skupštine AP Vojvodine, maja 2004. godine. Postoji čitavu deceniju i slavi svoj prvi značajan i dragocen jubilej. Za sve nas koje/koji se bavimo rodnom ravnopravnosću, uvek stabilan i lojaljan partner i institucija na koju se možemo osloniti.

O radu Zavoda, rezultatima i svemu što smo zajedno izgradile u prethodnih deset godina, volela bih da pričaju drugi.

A planove i dalje kujemo zajedno. Računajte na mene uvek. Srećno!

početak...

/

Danica Todorov

/ zamenica za ravnopravnost polova
u instituciji Pokrajinskog ombudsmana

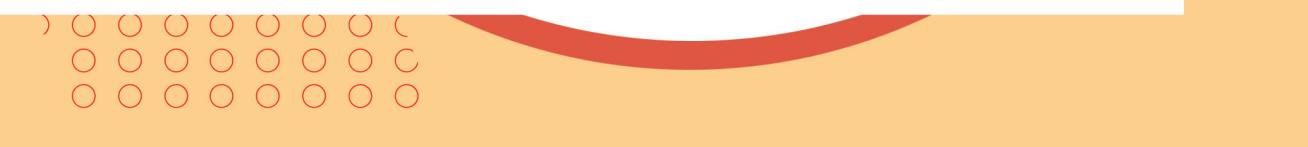
Decenija od osnivanja Pokrajinskog zavoda za ravnopravnost polova jeste jubilej vredan poštovanja, pre svega zbog svega onoga što je Zavod za to vreme uradio. Uspostavljen je na talasu demokratskih promena koje su unele značajne novine u oblast rodne ravnopravnosti, pre svega u stvaranje podsticajnog okruženja za uvođenje principa rodne ravnopravnosti i jednakih mogućnosti za žene i muškarce. Institucionalni mehanizmi za rodnu ravnopravnost, kao što su sekretarijat u pokrajinskoj vladi zadužen za pitanja ravnopravnosti polova, skupštinski odbor i zamenica pokrajinskog ombudsmana za ravnopravnost polova prvo su uspostavljeni u AP Vojvodini, a 2004. godina naročito je bila značajna zbog toga što je Skupština AP Vojvodine usvojila Odluke o ravnopravnosti polova i o osnivanju Zavoda. I institucija Pokrajinskog ombudsmana podržala je donošenje ovih odluka jer su na taj način zaokruženi mehanizmi za rodnu ravnopravnost i stvoreni institucionalni uslovi, ne samo za pokretanje pitanja, nego i njihovo rešavanje.

Koliko je odluka o osnivanju Zavoda bila korisna za rad institucija u oblasti rodne ravnopravnosti govore podaci o desetinama publikacija koje je objavio, stotine aktivnosti koje su usmerene na podsticanje i razvijanje jednakih prava i mogućnosti za žene i muškarce, kampanje za podizanje svesti javnosti, obrazovne i konsultativne aktivnosti.

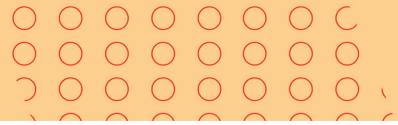
Danas kada imamo uspostavljene mehanizme za postizanje rodne ravnopravnosti na svim nivoima, zakon i strategiju u ovoj oblasti, trećinu žena u parlamentu, dobro je podsetiti na doprinos Zavoda koji je praktično podržavao ostale mehanizme u unapređenju politike jednakih mogućnosti, ne samo u AP Vojvodini, nego i u Republici Srbiji. Zavod je uticao na razvijanje stručnog rada i praćenje stanja u oblasti rodne ravnopravnosti, a veoma je važno to što je uspostavio saradnju sa mnogim institucijama, između ostalih i sa Pokrajinskim ombudsmanom. Primer za to su kampanje za podizanje svesti javnosti o nasilju nad ženama i u porodici i obuke pokrajinskih organa za izveštavanje o primeni Konvencije za uklanjanje svih oblika diskriminacije žena, kao i obuke članica/članova lokalnih komisija za ravnopravnost polova.

U protekloj deceniji je učinjen ogroman napredak na polju učešća žena u odlučivanju, čemu je i Zavod doprineo, tako što je prikupljao podatke o ženama kandidatkinjama na izborima, sprovodio obuke za osnaživanje političarki za vođenje izborne kampanje i artikulaciju ženskih problema, ali je sprovodio i istraživanja o zastupljenosti kandidatkinja na izborima i njihovoj slici u medijima. Zavod je sproveo nekoliko značajnih projekata, od kojih se izdvajaju oni u čijem su središtu žene koje žive na selu, a svoja vrata otvorio je i studentkinjama/studentima koje/i se obrazuju na rodnim studijama.

Doprinos Zavoda za ravnopravnost polova unapređenju politike rodne ravnopravnosti i jednakih mogućnosti za žene i muškarce je velik i u budućnosti treba računati na ovu ustanovu čije je uspostavljanje pokazalo da je AP Vojvodina snažno posvećena promociji rodne ravnopravnosti i uopšte, jednakosti.

početak...

UPRAVNI I NADZORNI ODBOR ZAVODA ZA RAVNOPRAVNOST POLOVA

Prvi saziv

Maja Sedlarević, predsednica UO

Darina Poljak

Jelena Nikić

Zdenka Jokić

Plamenka Rozina Vuletić

Magdolina Šlajf

Devavari Zoltan

Dragan Božanić

Marina Ileš

Gabrijela Teglaši Velimirović, predsednica NO

Jadranka Pjevac

Mirjana Mundžić Krnčević

UPRAVNI I NADZORNI ODBOR ZAVODA ZA RAVNOPRAVNOST POLOVA

Drugi saziv

Žaklina Jacišin, predsednica UO

Vesna Teodosijević

Rozalija Nadž

Šandor Šereš

Anita Njilaš Leonov

Vera Novković

Gordana Vulović

Katarina Krajnović

Livia Sabo Korponai, predsednica NO

mr Gordana Nikolić

Vladislava Igic

UPRAVNI I NADZORNI ODBOR ZAVODA ZA RAVNOPRAVNOST POLOVA

Aktuelni saziv

Ana Pataki, predsednica UO

prof. dr Slobodanka Markov

Marija Gajicki

Marija Bogdanov

Edvina Erdedi

Snežana Bajčeta

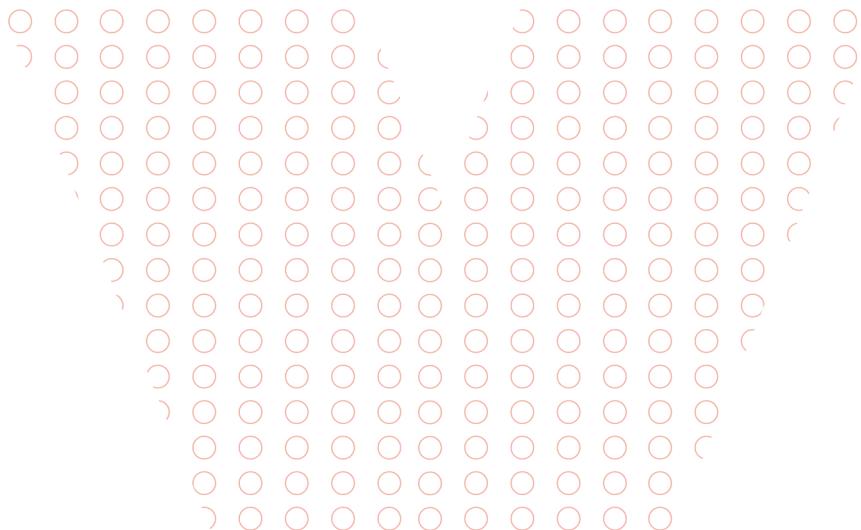
Katarina Krajnović

Marijana Rodić

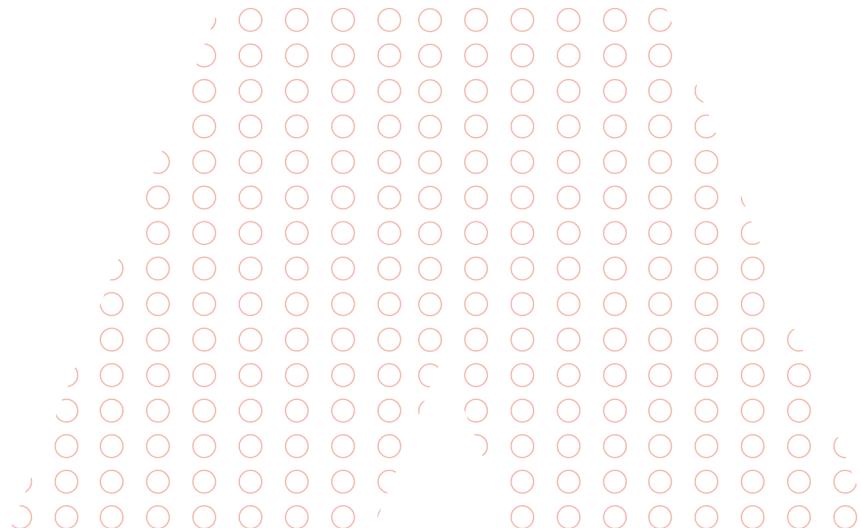
Marko Mirković, predsednik NO

Karolina Šajti

Vladislava Iglić

programi, projekti, aktivnosti...

programi, projekti, aktivnosti.

RODNA RAVNOPRAVNOST U NAŠOJ OPŠTINI

Program "Rodna ravnopravnost u našoj opštini" nadovezao se na program obuka Misije OEBS-a u Srbiji tokom 2003. godine za opštinska lica, savete i/ili komisije za rodnu ravnopravnost na teritoriji Republike Srbije.

Ovaj program koncipiran je kao edukativni sa ciljem da ohrabri i poveća nivo znanja relevantnih aktera i akterki lokalnih samouprava za primenu koncepta i praktičnih politika rodne ravnopravnosti na teritoriji AP Vojvodine.

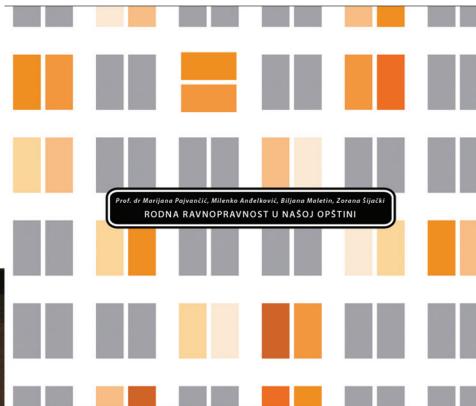
Zavod za ravnopravnost polova je u tu svrhu, uz podršku Ekumenske humanitarne organizacije i tadašnjeg Pokrajinskog sekretarijata za rad, zapošljavanje i ravnopravnost polova, organizovao treninge i formirao tim trenera/ica za rad sa opštinskim strukturama za rodnu ravnopravnost i pružio im odgovarajuća znanja i veštine.

U periodu od 2007. do 2013. godine organizovano je **37 treninga u 33 opštine i grada** na teritoriji Vojvodine, koji su unapredili kapacitete u oblasti rodne ravnopravnosti više od **350 zapošljenih** u lokalnim samoupravama, javnim preduzećima, obrazovnim i zdravstvenim ustanovama, nevladnim organizacijama i medijima.

programi, projekti, aktivnosti...

Seminar "Rodna ravnopravnost u našoj opštini", Novi Sad, 2010.

programi, projekti, aktivnosti...

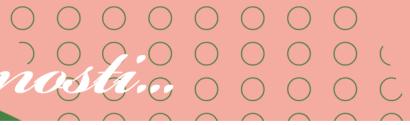
Seminar "Rodna ravnopravnost u našoj opštini", Kikinda, 2009.

programi, projekti, aktivnosti...

Trening za trenere seminara "Rodna ravnopravnost u našoj opštini",
Hotel "Ceptor", Andrevlje 2007.

programi, projekti, aktivnosti.

/

Višnja Baćanović / nezavisna konsultantkinja

programi, projekti, aktivnosti...

Zavod za ravnopravnost polova je osnovan u vreme velikog optimizma, energije i entuzijazma u „pokrajinskoj administraciji“. Zato verovatno i jeste jedinstvena institucija u regionu. Institucija koja nije direktno u procesu donošenja odluka i nije uobičajen mehanizam za rodnu ravnopravnost (pri nekoj od grana vlasti) i ima slobodu da se bavi (za mene) „lepšom“ stranom ostvarivanja ravnopravnosti polova: istraživačkim radom, izdavaštvom, kampanjama, promocijama. Zavod je u tome uspeo, ali je uspeo i više od toga. Zavod za ravnopravnost polova uspeo je prvi da otvori teme koje su i sada dominantne, ne samo u Vojvodini, nego i u Evropi. I ne samo da ih otvori, već i da se njima uspešno bavi. To su: žene na selu i lokalni mehanizmi za rodnu ravnopravnost. Pod okriljem Zavoda nastali su pionirski, ali i suštinski programi. Prvo istraživanje o položaju žena na selu u Vojvodini, na kom je radila Marina Blagojević i na kom sam imala priliku da budem saradnica. Zavod za ravnopravnost polova se ovim prvi bavio, pre institucija na nacionalnom nivou, pre međunarodnih organizacija u Srbiji, uz još jednu specifičnost – uključivanjem i jačanjem aktiva seoskih žena. Drugo su lokalni mehanizmi za rodnu ravnopravnost, odnosno trening za lokalne mehanizme koji do danas ostaje najsveobuhvatniji i najkonkretniji program za uvođenje rodne perspektive na lokalnom nivou. Zatim i istraživanje lokalnih mehanizama, koje je prvo otvorilo pitanje merenja učinka lokalnih mehanizama i definisanje metodologije za merenje uspeha uvođenja rodne perspektive. I ove godine čeka nas nekoliko zanimljivih istraživanja, kao što je prva rodna analiza rada parlamenta.

Čini mi se da je za uspeh Zavoda i za ovako važne rezultate presudno nekoliko stvari. Prvo to što je direktorka Zavoda vesna Šijački bila spremna puno da uči u oblasti rodne ravnopravnosti i što je bila otvorena za ideje i sugestije koje su do nje stizale. Bila je spremna da podrži sve ove programe, koji su prevazišli početne zamisli. Takođe, birala je sjajne saradnike i saradnice, najbolje u Vojvodini, a i šire, iako zvuči kao fraza, i dala mnogima, uključujući i mene, priliku da od njih učimo i da profesionalno rastemo. Ja sam uz Zavod profesionalno porasla, na primer. Još jedna specifičnost Zavoda je da se oslanja na ženske organizacije i da je spremna da podrži i male, najmanje inicijative koje zahtevaju puno rada, putovanja po „terenu“, ali dopiru do žena i muškaraca. Baš taj rad na „terenu“ i blizina sa ženama i muškarcima u Vojvodini, bez neke umišljenosti kojoj su predstavnici/e institucija na žalost skloni/e čini da Zavod bude institucija koju mnogi prepoznaju i vole. Takođe, sa vrlo ograničenim budžetom, Zavod izvlači maksimum i proizvodi mnogo više nego što se u njega ulaže.

Ponosim se što sam saradnica Zavoda za ravnopravnost polova i volim što Zavod postoji. To je važno.

programi, projekti, aktivnosti

/

Marija Srđić / Direktorka Centra za podršku ženama

programi, projekti, aktivnosti...

Vreme u kojem je Zavod za ravnopravnost polova osnovan, a njegov rad utemeljen, sa distance od deset godina, nazvala bih entuzijastičnim i vrlo podsticajnim za razvoj rodnih mehanizama i ženskih inicijativa u Vojvodini.

Formiranjem Zavoda i donošenjem ključnih dokumenata u ovoj oblasti, Autonomna pokrajina zaokružila je svoj institucionalni okvir za rodnu ravnopravnost i iskazala političku volju da proaktiv, organizovan i sistemski pristup borbi protiv nasleđene i duboko ukorenjene nejednakosti žena i muškaraca.

U svetu novih političkih, ekonomskih i socijalnih prilika koje doprinose umanjenju dostignutih ženskih prava, razgradnji tek uspostavljenog institucionalnog okvira, urušavanju (ionako krvake) demokratije u Srbiji (naročito mislim na period od 2012. godine naovamo) iskazujem bojazan da ćemo u Vojvodini biti u situaciji da branimo dostignute standarde i naše rodne mehanizme.

Zavod za ravnopravnost polova i Centar za podršku ženama su organizacije „vršnjakinje“. Naša saradnja je kontinuirana i traje čitavu deceniju. Kako su se otvarala polja rada Zavoda i Centra, tako je intenziviran i obogaćivan zajednički rad, građeno poverenje na realciji institucija – nevladina organizacija, kreirani i realizovani partnerski projekti.

Povezalo nas je uverenje da nema demokratije bez rodne ravnopravnosti i da društvo koje ne uključuje žene u proces donošenja odluka nema šanse za razvoj, ali, ne manje značajno, podudaranje naših programskih prioriteta: promocija koncepta rodne ravnopravnosti i podsticanje opština i gradova u Vojvodini da aktivno sprovođe politiku jednakih mogućnosti.

Tom zadatku Zavod i Centar posvećeni su kroz zajednički rad od 2009. godine. Iza nas su projekti Jačanje institucionalnih mehanizama za rodnu ravnopravnost i sprovođenje politike jednakih mogućnosti na lokalnom nivou I i II, Rodna analiza i rodna statistika na lokalnom nivou i Ka unapređenju usluga za žene na lokalnom nivou. U međuvremenu, model rada sa opštinskim/gradskim komisijama i savetima za rodnu ravnopravnost, uz uključivanje drugih aktera u zajednici (pre svega ženskih nevladinih organizacija i lokalnih institucija) razvijen u Vojvodini, postao je uzor za gradove i opštine u drugim delovima Srbije.*

Na ovom mestu valja reći još ponešto: za aktivistkinje Centra za podršku ženama dragocen je Zavodov kurs Evropska unija i rodna ravopopravnost kao i pristup izdanjima koja prezentuju rezultate istraživanja i, u poslednjim godinama, naučnih radova vojvodanskih teoretičarki koje se bave pitanjima roda. A Zavodove izložbe ostvarene sa Vojvođankom i studentima/kinjama fakulteta umetnosti – e, to je za divljenje i pamćenje!

Kada razmišljam o budućnosti ove, u našoj zemlji jedinstvene institucije, uverena sam da osnivač treba da ulaze u istraživačke kapacitete Zavoda. Na taj način daće podsticaj projektima i programima koji stvaraju korpus pouzdanih i aktuelnih podataka o položaju žena i muškaraca u različitim sferama života. Ništa nije dragoceno kao znanje. Ono čini temelj svakog korisnog delanja u zajednici.

Na kraju, prkoseći nestimulativnom okruženju i mnogobrojnim restrikcijama, požečeću da proslavu petnaestog rođendana Zavod za ravnopravnost polova dočeka u funkcionalnom i reprezentativnom prostoru za rad, sa snažnim istraživačkim timom, značajnim publikacijama i novim programima.

Tim Zavoda dokazao je da zaslužuje poverenje i podršku, mnogo puta tokom deset godina.

programi, projekti, aktivnosti

Žene na selu

Istraživanje o položaju žena na selu u Vojvodini jedinstven je projekat u regionu i tranzicijskim zemljama.

Razlozi za pokretanje istražavanja su izrazito marginalizovan položaj žena na selu, s jedne strane, a sa druge afirmativna politika Vlade APV u odnosu na žene, sa posebnim akcentom na ranjive grupe žena.

Konvencija Ujedinjenih nacija o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena (član 14), koju je naša država ratifikovala, bio je treći razlog i motiv.

Ciljevi istraživanja usmereni su ka stvaranju demografske slike seoskih žena, ispitivanju njihovog socio-ekonomskog položaja, ispitivanju stvarnih potreba i mogućnosti seoskih žena kao i ispitivanju državnih i evropskih okvira rodno osetljivih razvojnih politika u oblasti poljoprivrede.

Istraživanje je obuhvatilo:

- tri okrugla stola: u Vrdniku, Dolovu i Žitištu
- petnaest fokus grupa sa seoskim udruženjima žena:
 - u Sremu - Neradin, Vrdnik, Irig, Kukujevci i Šašinci
 - u Banatu - Pločice, Orlovat, Padina, Kovačica i Srpski Krstur
 - u Bačkoj - Kisač, Mali Iđoš, Selenča, Čelarevo i Gospodinci
- razgovore sa liderkama udruženja i predsednicima mesnih zajednica
- terensko istraživanje putem upitnika (800 anketa na uzorku od 14 opština i 14 sela u 7 okruga u Vojvodini).

Istraživanje je povezalo autorku Marinu Blagojević, međunarodnu ekspertkinju za pitanja roda i mlađe istraživačice, sociološkinje: Višnju Baćanović, Anu Pajvančić i Ljiljanu Mamulu, kao i učesnice na radnoj praksi u Zavodu: Milesu Milinković i Daniјelu Mesinger. Saradnice u Zavodu Andrijana Čović i Katarina Krajinović odigrale su ključnu ulogu u organizaciji ovako kompleksnog istraživanja. Zauvek su senzibilisane za ovu društvenu grupu.

Rezultati istraživanja sistematizovali su podatke o imovinskom, obrazovnom, radnom, preduzetničkom i porodičnom potencijalu seoskih žena, o njihovim potrebama i mogućnostima. Formirana je Baza podataka o kapacitetima 300 seoskih ženskih udruženja, 76 seoskih manifestacija i 25 etno kuća u Vojvodini.

Najvažniji direktni i indirektni rezultat ovog istraživanja i drugih aktivnosti posvećenih ženama na selu je izražena medijska, stručna i institucionalna pažnja sa kojom počinje da se prati položaj žena na selu u Vojvodini i obezbeđuje podrška poboljšanju njihovog položaja.

Rezultati su objavljeni u dvema publikacijama:

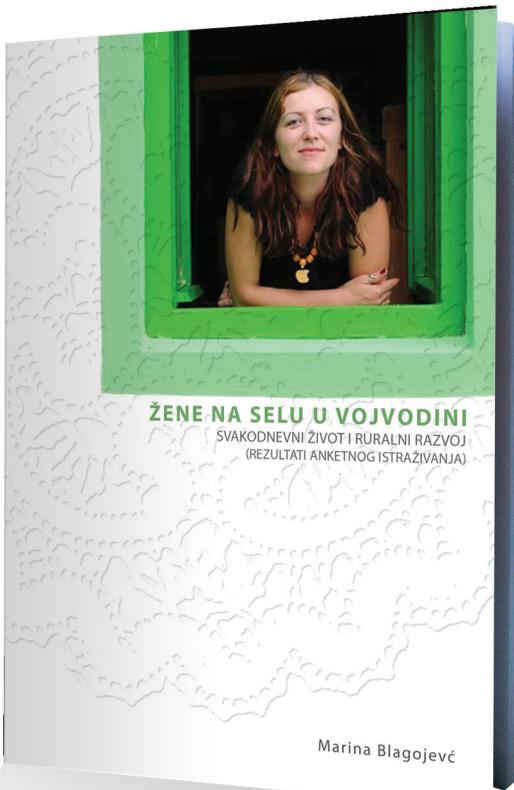
1. Seoske ženske organizacije u Vojvodini: "Međutim, meni se najviše sviđa što pokušavamo da uradimo nešto dobro"

2. Žene na selu u Vojvodini: Svakodnevni život i ruralni razvoj (rezultati anketnog istraživanja)

programi, projekti, aktivnosti...

Marina Blagojević
SEOSKE ŽENSKE ORGANIZACIJE U VOJVODINI
«Medutim, meni se najviše sviđa što pokušavamo da uradimo nešto dobro»

Publikacije iz edicije "Mileva Marić Ajnštajn"

programi, projekti, aktivnosti..

/

Marina Hughson

programi, projekti, aktivnosti...

10 GODINA POMERANJA GRANICA

U Srbiji je teško stvarati institucije. Teško je istrajavati, teško je imati kontinuitet. Teško je, okupljati, širiti dobar duh i saradnju. A Zavodu za ravnopravnost polova je to uspelo. Postoji, sigurna sam, dosta različitih objašnjenja. Jedno od sigurno najavažnijih je da u Vojvodini postoji kontinuitet ženskog organizovanja u dugom trajanju, da postoji toleratnost prema različitosti, da se konflikti rešavaju nešto ‘mekše’. Ali, pored ove opšte klime koja je išla na ruku stvaranju i održavanju jedne institucije, i pored različitih povoljnih političkih činilaca, sasvim je sigurno da su konkretni ljudi, konkretnе žene, učinile najviše da Zavod postane ono što jeste – štozer za unapređenje rodne ravnopravnosti u Vojvodini. Pre svega, prva direktorka, Zorana Šijački, ambiciozna i vizionarka, uspela je da osnuje Zavod. A potom, druga direktorka, koja zaista nije rođaka, iako je bila prezimenjakinja(!) Vesna Šijački, je uporno i diplomatski nastavila da izgrađuje Zavod, pretvarajući ga u važnu, prepoznatljivu i uspešnu instituciju.

Moje konkretno iskustvo saradnje sa Zavodom započelo je projektom o seoskim ženama u Vojvodini. Projekat je koncipiran za vreme mandata Zorane Šijački (sada Antonijević), ali je realizovan u periodu dok je direktorka Zavoda bila Vesna Šijački.

Sećam se, sasvim živo, našeg prvog susreta i razgovora o projektu. Od tada (2007. godine) do danas jako se puno uradilo u pravcu osnaživanja seoskih žena. Istraživanje je bilo prvi korak. Ali, već na samom početku, dok smo imale pripremnu fazu, u kojoj smo obilazile sela i razgovarale sa seoskim ženama, shvatile smo da je pred nama košnica ženskog samoorganizovanja, reprezentovana u mnogobrojnim ženskim grupama. I danas sam zahvalna Vesni Šijački što je podržala u tom trenutku ‘skretanje s glavnog puta’, i što smo prvo napravile knjigu o ženskim seoskim organizacijama u Vojvodini. Ta knjiga je pokazala da nema i ne treba da bude jaz između salonskih teoretičarki koje sebe nazivaju feministkinjama, i onih koje prave feminizam u svojim svakodnevnim proženskim aktivnostima. Ta knjiga je bila ključ za stvaranje druge perspektive, drugog pogleda, na žene iz seoskih sredina. Ona je pokazala apsurdnost podele na ‘veće’ i ‘manje feministkinje’, na ‘pravoverne’ i one koje to nisu, jer je dokazala da je feministkinja svaka ona žena koja popravlja stanje stvari radeći u korist žena i sebe same.

Želim Zavodu da još dugo traje i opstaje, da čuva ono što je urađeno, i da ide napred, punom parom. Jer, posla ima mnogo, ali i nas je sve više.

programi, projekti, aktivnosti...

Zahvaljujemo saradnicima i saradnicama koji/e su učestvovali/e u realizaciji programa:

Marini Blagojević Hjuson, Višnji Baćanović, Ani Pajvančić, Ljiljani Mamula, Milesi Milinković, Danijeli Mesinger, Andrijani Čović, Gordani Stojaković, Udrženju žena „Vrdničanke“, Udrženju žena „Dolovke“ iz Pančeva, Udrženju žena iz opštine Žitište, Društvu kisačkih žena, Društvu za zaštitu majke i deteta „Izida“ iz Feketića, Ženskoj multietničkoj grupi Seleuš, Aktivu žena Padina, Aktivu žena Neradin i Udrženju žena „Morovičanke“ iz Šida.

X Fokus grupa, UŽ "Duga", Selenča, februar 2008.

programi, projekti, aktivnosti...

Fokus grupa, Društvo kisačkih žena, januar 2008. X

programi, projekti, aktivnosti

KANDIDATKINJE

Projekat «Kandidatkinje» realizovan je u cilju utvrđivanja karakteristika medijskog tretmana žena u politici na osnovu kvantitativne i kvalitativne analize medijskog izveštavanja o ženama kandidatkinjama u izbornoj kampanji za lokalne i pokrajinske izbore u Srbiji 2007/2008. godine.

Praćeno je prisustvo žena kandidatkinja u medijima (RTV Vojvodine, RTV Panonija, Sremska TV iz Šida, TV Santos iz Zrenjanina, Mađar So, Hlas ljudi, Ruske slovo, Them, Libertatea i Dnevnik), sprovedena je analiza (ne)vidljivosti žena u političkom TV spotu i vođeni su intervjuvi sa istaknutim kandidatkinjama.

Rezultati monitoringa doveli su do zaključka da žene političarke nisu dovoljno promovisane i vidljive u medijima u odnosu na muškarce, i u odnosu na njihovu stvarnu zastupljenost u politici i vlasti. Izostala je afirmativna akcija, odnosno ciljani prilozi o rodnoj ravnopravnosti i ženama u politici. Diskriminacija političarki ogleda se upravo u njihovom odsustvu iz medija, što očigledno potvrđuje dosadašnju medijsku praksu.

Odgovornost podjednako dele mediji i političke stranke koje favorizuju medijsko predstavljanje kandidata a ne kandidatkinja na listama.

Preporuke za dobру praksu usmerene su na rodno senzibilisanje novinara/ki i zaposlenih u medijima na prvom mestu. Na taj način bi novinari/ke, i mediji uopšte, naučili da prepoznaju značaj ove teme i medijske prezentacije političarki. Za vreme predizbornih kampanja trebalo bi voditi računa o zastupljenosti društveno i javno značajnih tema koje je potrebno detaljnije obraditi i prezentovati. Mediji ne bi trebalo da se zadržavaju na verbalnim iskazima političara jer se time postavljaju samo kao pasivni kanal kojim političari šalju poruke glasačima.

Predrasude i stereotipi mogu se umanjiti jedino upoznavanjem i informisanjem o drugom, novom, različitom. Mediji bi trebalo da informišu građane o samom konceptu rodne ravnopravnosti kako bi doprineli smanjenju predrasuda. S druge strane, stranke prepoznaju ovu tematiku, ali joj ne poklanjaju dovoljno pažnje i nedovoljno promovišu žene kandidatkinje na listama. Žene, takođe, ne afirmišu u dovoljnoj meri ideje za koje se zalažu i nemaju svoju ciljnu grupu, niti ističu svoje lične kvalitete i afinitete.

KANDIDATKINJE

Monitoring prisustva
žena kandidatkinja u medijima
tokom predizbornih kampanja
za lokalne i pokrajinske
izbore u 2008.

Zahvaljujemo saradnicama iz
Novosadske novinarske škole:

Dubravki Valić Nedeljković,
Mirjani Pušin,
Eleni Popović
i istraživačici Višnji Baćanović.

NOVOSADSKA
NOVINARSKA
ŠKOLA

medijuska sfera
broj 3, novi sad, 2008.

Promocija istraživanja "Kandidatkinje", Novi Sad, decembar 2008.

KURS EVROPSKA UNIJA I RODNA RAVNOPRAVNOST

Kurs „Evropska unija i rodna ravnopravnost“ je odgovor Pokrajinskog zavoda za ravnopravnost polova na političke i građanske nedoumice za ili protiv Evropske unije 2007. godine. Kurs je završilo pet generacija ili 180 polaznika/ca i objavljene su tri zbirke njihovih radova.

Ideja za kurs rodila se na osnovu istraživanja javnog mnjenja u Srbiji o poznavanju procesa evropskih integracija, koji ne znači samo prihvatanje tekovina EU u oblasti ekonomskih integracija, već i drugih evropskih vrednosti kao što je rodna ravnopravnost.

Istraživanje je pokazalo da žene predstavljaju interesantnu i izazovnu ciljnu grupu za promovisanje evropske ideje i evropskih integracija iz dva razloga: zbog svog negativnog stava prema čitavom procesu (prema istraživanju Evropskog pokreta u Srbiji iz 2004) i zbog nezainteresovanosti institucija u Srbiji, zaduženih za promovisanje evropske ideje i integracija, da u ovaj proces intenzivnije uključe žene.

Koncipiran je da poveća nivo znanja o istorijatu nastanka Evropske unije, načinu funkcionisanja, najvažnijim institucijama i politikama, ulogom žena u nastanku EU i evropskim vrednostima jednog od najznačajnijih projekata 20. veka.

Za predavače/ice na kursu angažovani su vrhunski stručnjaci/kinje iz oblasti radnog prava, nasilja nad ženama, ekonomskog osnaživanja žena, istorije evropske ideje, predpristupnih fondova Evropske unije, funkcionisanja najznačajnijih institucija i politika Evropske unije iz rodne perspektive.

Cilj kursa jeste približiti organizaciju i način funkcionisanja Evropske unije onima koji/e učestvuju u donošenju odluka ili ih na neki način oblikuju, sa posebnim osvrtom na poštovanje principa rodne ravnopravnosti u institucijama, odlukama i preporukama koje donosi EU. Takođe je namenjen i onima koji/e su zainteresovani/e da steknu ili prošire svoje znanje o Evropskoj uniji, njenom nastanku, načinu funkcionisanja, politikama i najvažnijim smernicama unutar socijalne politike i rodne ravnopravnosti.

programi, projekti, aktivnosti...

predavačice na Kursu

programi, projekti, aktivnosti...

X Prava generacija polaznica Kursa, promocija publikacije
"Evropska unija i rodna ravnopravnost", 2008.

programi, projekti, aktivnosti...

Dodata sertifikata polaznicima Kursa "EU i rodna ravnopravnost",
četvrta generacija, 2011.

programi, projekti, aktivnosti

PREDSTAVLJANJE CEDAW KONVENCIJE I ZAKLJUČNIH KOMENTARA KOMITETA UN U CILJU POBOLJŠANJA POLOŽAJA ROMKINJA

Jedan od prvih Zavodovih edukativnih projekata kome je одобрена donatorska podrška bio je posvećen izuzetno ranjivoj društvenoj grupi - Romkinjama.

Program Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) i pomoć fondova Evropske agencije za rekonstrukciju, podrškom ovom projektu, uvažili su i Zavod kao mladu instituciju na mapi rodnih politika, i Romkinje kao višestruko marginalizovanu društvenu grupu.

Prva aktivnost na projektu bio je trodnevni trening-seminar u Beškoj namenjen predstavniciima romskih nevladinih organizacija iz pet opština u AP Vojvodini. Na seminaru su predstavljeni međunarodni dokumenti koji garantuju poštovanje ženskih ljudskih prava. Učestvovalo je 15 Romkinja iz pet nevladinih organizacija: Sao Roma iz Zrenjanina, Društvo Roma Žitište, Udruženje Istraživači Romi iz Žabljaka, Udruženje Roma Beočin i Udruženje Eureka iz Sombora.

“Konvencija o ukidanju svih oblika diskriminacija žena i Zaključni komentari Komiteta UN u Srbiji”, predstavljeni su kao obavezujući međunarodni dokumenti koji nalaže državama potpisnicama (a naša država je ratifikovala Konvenciju) preduzimanje mera i aktivnosti kojim bi se poboljšao nepovoljan položaj Romkinja. Takođe je predstavljen i alternativni izveštaj o ljudskim pravima Romkinja u Vojvodini prema CEDAW Konvenciji, koji sadrži konkretnе primere diskriminacije Romkinja.

Druga projektna aktivnost odnosila se na javno zagovaranje aktivistkinja u njihovim lokalnim zajednicama, usmerene na romsku zajednicu i službenike/ce u lokalnim samoupravama i radnike/ce u javnim, socijalnim i zdravstvenim ustanovama.

Kao ključni problemi u pomenutim opštinama izdvojeni su sledeći:

- nezaposlenost Romkinja (Sombor i Žabljak)
- obrazovanje romske dece (Beočin)
- udaja maloletnih Romkinja (Zrenjanin)
- deportovanje žena Romkinja (Žitište)

Nakon togu su organizovane tribine i okrugli stolovi sa ciljem da se zaposleni u lokalnim institucijama zainteresuju za rešavanje ovih problema.

Zahvaljujemo saradnicama koje su učestvovale u realizaciji projekta:

Veroniki Mitro, Jeleni Jovanović, Mariji Aleksandrović, Andrijani Čović i Danijeli Mesinger.

programi, projekti, aktivnosti...

Trening- seminar za članice romskih nevladinih organizacija, Beška, 2008.

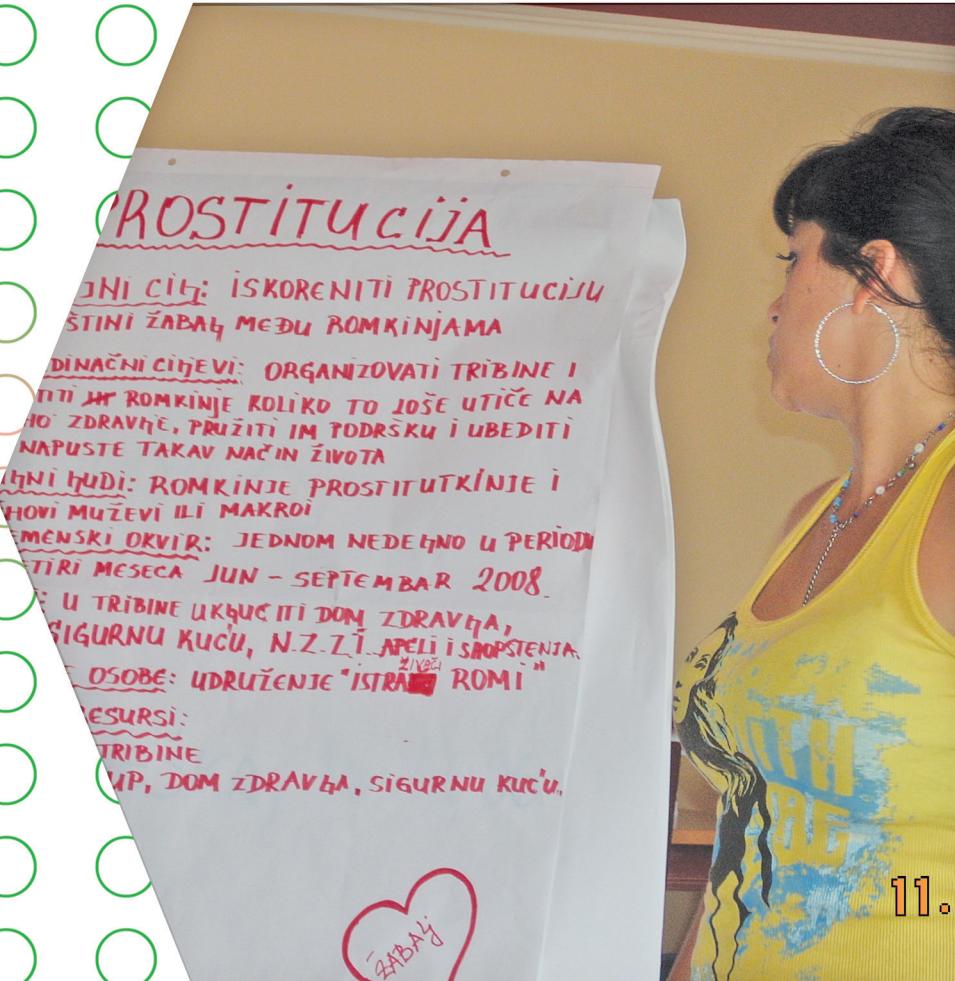
11.06.2008

programi, projekti, aktivnosti...

X Trening- seminar u Beškoj, 2008.

INSTITUCIJE U SLUŽBI PRAVA

Ideju za program „Institucije u službi prava“ preneli smo iz iskustava drugih zemalja, pre svega Italije. Ovaj pilot-projekat pokrenut je sa ciljem da obezbedi dostupnost informacija i institucija za ranjive grupe žena.

Program je realizovan u Kikindi, Žitištu, Baču i Rumi uspostavljanjem saradnje sa lokalnom samoupravom, policijom, Centrima za socijalni rad i filijalama Nacionalne službe za zapošljavanje u navedenim opštinama..

Rezultat ove saradnje je formiranje Info-šaltera za žene u okviru šalterskih službi ovih institucija, nastavak rada Info-šaltera za žene u opštini Ruma nakon projekta uz finansijsku podršku lokalne samouprave i sistematizovanje dva radna mesta u oblasti rodne ravnopravnosti u opštinskoj upravi Žitište.

Info-šalteri za žene otvoreni su 1. marta 2009. i tokom devet meseci rada u ove četiri opštine pruženo je ukupno 1143 usluga za 1171 osobu (usluge je tražilo 82% žena i 18% muškaraca).

programi, projekti, aktivnosti...

ŽENSKO AKTIVNO DRUŠTVO
NOVI SAD

ZAVOD ZA
RAVNOPRAVNOST
POLOVA

"info-šalter je program za informisanje žena"

Zavod za ravnopravnost polova
Bulevar Mihajla Pupina 6, 21000 Novi Sad, Republika Srbija
+381 21 66 15 133
+381 21 66 15 177
www.ravnopravnost.org.rs
zavod.ravnopravnost@gmail.com

Zahvaljujemo Pokrajinskoj službi za zapošljavanje Novi Sad, lokalnim samoupravama i službama Centra za socijalni rad, Filijalama Nacionalne službe za zapošljavanje, policiji u opštinama Ruma, Bač, Kikinda i Žitište, i saradnicima koje/koji su učestvovale/i u realizaciji programa: Melaniji Čejić, Dobrili Radak, Veroniki Mitro, Gordani Francuski, Pavlu Karlečiku, Danici Todorov, Andrijani Čović, Jeleni Čarapić, Dragani Juzbašić, Ružici Cvejić, Nedeljki Bašić, Kalini Rajović, Dragani Grbić, Nataši Budić, Đurdjini Jerinkić, Gordani Bulatović i Danici Radlović.

SAJAM STVARALAŠTVA SEOSKIH ŽENA U VOJVODINI

Jedinstveno sveobuhvatno istraživanje o položaju žena na selu u Vojvodini deklarisalo je seoske žene kao velike «žrtve tranzicije» ali i kao važne akterke ukupnog ekonomskog i svakog drugog razvoja lokalnih zajednica. Zato je Zavod za ravnopravnost polova nastavio da kreira odgovarajuće programe i uključuje seoske žene u razvojne procese, da afirmiše njihova znanja i veštine kako bi ih pretočile u ekonomski isplativi i tržišno orijentisane aktivnosti.

Jedan od najatraktivnijih promotivnih programa posvećenih seoskim ženama jeste Sajam stvaralaštva seoskih žena u Vojvodini. Koncipirana je u kontekstu obeležavanja Međunarodnog dana seoskih žena koji je ustanovljen na Konferenciji žena UN u Pekingu 1995. godine. Ratifikovanjem Konvencije o ukidanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW), naša država se obavezala da ženama na selu obezbedi ravnopravan pristup i učešće u strukturama vlasti i učini vidljivim njihove potrebe i mogućnosti u kreiranju razvojnih politika sela.

Prva izložba bila je organizovana u oktobru 2008. godine u Poslaničkom klubu u Skupštini AP Vojvodine, povodom promocije rezultata istraživanja o položaju seoskih žena u Vojvodini. Na Izložbi je učestvovalo 15 ženskih seoskih organizacija. Nakon promocije u Sali 1, sve učesnice i učesnici sišli su u Poslanički klub na koktel. Čekao nas je ambijent koji je koloritom, izborom i postavkom proizvoda delovao očaravajuće. Sekretar Miroslav Vasin je, zadivljen prizorom i utiskom, obećao da će sledeće godine takva Izložba biti na Novosadskom sajmu.

U oktobru 2009. godine u Novom Sadu 150 seoskih ženskih udruženja i više od 1500 žena predstavilo je svoje ručne radove, proizvode starih zanata i kulturno nasleđe višenacionalne Vojvodine. Izložbu je pratilo nekoliko pratećih programa, između ostalog Koncert ženskih pevačkih i folklornih grupa u Holu Vlade AP Vojvodine. Sledеće godine Izložba je bila u Somboru, zatim u Indiji, 2012. u Subotici i peta po redu u Kikindi, na kojoj je učestvovalo 185 udruženja i više od 2000 učesnica.

Ove sajamske izložbe pomerile su granice ženskih manifestacija i dometa. Pokazale su da više nijedan turistički i privredni događaj ne može da se organizuje bez žena kao ključnih akterki. Poseban rezultat ovih Izložbi jesu lokalne i seoske manifestacije u organizaciji ženskih udruženja, kojih sada ima više od osamdeset u Vojvodini.

programi, projekti, aktivnosti...

ZAVOD ZA RAVNOPRavnost POLOVA

SAJAM STVARALAŠTVA SEOSKIH ŽENA U VOJVODINI

21. septembar 2013. KIKINDA

ZAVOD ZA RAVNOPRavnost POLOVA

SAJAM STVARALAŠTVA SEOSKIH ŽENA U VOJVODINI

Subotica, 12 - 13. oktobar 2012.

Ponedeljak, 12. oktobar 2012.
PEŠNIČKO VEĆE
Plana sata Gradske kuće
Predstavljanje lejzge pesama "00 revnica"
I "U potrazi za vescinom belim"

Srijeda, 13. oktobar 2012.
IZLOŽBA STVARALAŠTVA SEOSKIH ŽENA U VOJVODINI
Vestnički Gradski kuća
Izdavač: Fotografija "Majka" i "Dječak" iz naselja Novi Virovitčki.
Majka i "Dječak" u organizaciji Hrvatskog "Majčinog dana".
Izdavač skupa knjige: stamna "Dvor rođenja".
HPPD "Majčin Gubec" – sjećaj slamski, Tavarsat!

Generalni medijski partner:
Radio Subotica
Hrvatski televizor
Radio - Novi Virovitčki, RTV Biator, RTV City

YUROPEAN UNION
EUROPEAN UNION

Светски дан сеоских жена

15. октобар 09

Новосадски сајам, ХАЛА 1

ИЗЛОЖБА СТВАРАЛАШТВА СЕОСКИХ ЖЕНА У ВОЈВОДИНИ

ZAVOD ZA RAVNOPRavnost POLOVA

Извршно веће
AUTONOMNE ПОВОРИЧНЕ ВОЈВОДИНЕ
ПОКРИЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА РАД,
ЗАПОШЉАЊЕ И РАВНОПРАВНОСТ ПОЛОВА

programi, projekti, aktivnosti...

X Sajam stvaralaštva seoskih žena u Vojvodini, Kikinda 2013.

programi, projekti, aktivnosti...

Sajam stvaralaštva seoskih žena u Vojvodini,
Parada nošnji, Subotica 2012.

programi, projekti, aktivnosti...

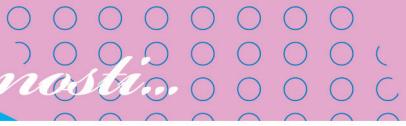
X Međunarodni dan seoskih žena, Orkestar Meškarke iz Aradca,
Hol Vlade APV, Novi Sad 2009.

programi, projekti, aktivnosti...

Sajam stvaralaštva seoskih žena u Vojvodini, Inđija 2011.

programi, projekti, aktivnosti.

/

Marija Gajicki / direktorka UŽ "Vojvođanka - Regionalna inicijativa"

programi, projekti, aktivnosti...

Među brojnim aktivnostima i programima koje je Zavod za ravnopravnost polova realizovao tokom deset godina rada, posebno bih izdvojila one koji su posvećeni seoskim ženama i promociji njihovih stvaralačkih potencijala.

Zavod za ravnopravnost polova je bio prva institucija koja je 2007. godine pokrenula istraživanje o položaju žena na selu u Vojvodini sledeći afirmativnu politiku Vlade APV o ravnopravnosti polova kao jednom od ključnih principa pravednog demokratskog društva. Prvo istraživanje, realizovano u 2007. i 2008. godini prikupilo je podatke o radu ženskih seoskih organizacija. Drugo istraživanje, realizovano u 2009. godini obuhvatilo je različite aspekte svakodnevnog života žena na selu i obezbedilo pokazatelje trenutnog stanja koji daju podatke o socio-ekonomskom položaju žena na selu; demografskoj slici seoskih žena; njihovim potrebama i mogućnostima kako bi se njihovi potencijali i resursi maksimalno koristili i učinili vidljivim. Zavod je objavio dve publikacije o rezultatima sprovedenih istraživanja – Seoske ženske organizacije u Vojvodini (2008) i Žene na selu u Vojvodini – svakodnevni život i ruralni razvoj (2010). Istraživanjima je rukovodila međunarodna ekspertkinja za rod i razvoj dr Marina Blagojević, saradnice u istraživanju bile su sociološkinje – Ana Pajvančić, Višnja Bačanović i Ljiljana Mamula.

Od 2009. godine, Zavod u saradnji sa Pokrajinskim sekretarijatom za ravnopravnost polova i ženskim nevladinim organizacijama realizuje aktivnosti i programe za podizanje kapaciteta žena na selu. U 2010. godini Pokrajinska vlada je pokrenula programe i mere kojima se stimuliše ženski aktivizam na selu, osnivanje zadruga i udruženja, pokretanje privatnog preduzetništva i promocija seoskog turizma.

U 2009. godini održana je i prva izložba stvaralaštva seoskih žena u Vojvodini, koja je postala tradicionalna manifestacija koja se svake godine održava 15. oktobra u drugom gradu u Vojvodini. U 2009. godini održana je u Novom Sadu, u 2010. godini u Somboru, u 2011. godini u Indiji, u 2012. godini u Subotici, a u 2013. godini u Kikindi.

U 2009. godini udruženje građana "Vojvođanka - Regionalna inicijativa" započelo je saradnju sa Zavodom za ravnopravnost polova organizacijom Izložbe fotografija žena iz devet vojvođanskih sela - Bački Monoštar, Kisač, Morović, Vajska, Bođani, Padina, Belo Blato, Bačko Petrovo Selo, Banoštar. U saradnji sa profesorima i studentima na Akademiji umetnosti u Novom Sadu, na smeru fotografija, nastala je izložba, koja je prvi put široj javnosti predstavila svakodnevni život žena na selu, kao i primere dobrih praksi koji ukazuju na činjenicu da kod žena na selu postoji spremnost da menjaju svoju ulogu u porodici, zajednici i društvu uopšte.

Od 2009. do 2014. godine godine "Vojvođanka" i Zavod organizovali su izložbu fotografija "Žene na selu u Vojvodini" u 27 gradova i sela u zemlji i inostranstvu: Novi Sad, Ruma, Vajska, Sremska Mitrovica, Kikinda, Kisač, Banoštor, Gložan, Pančevo, Padina, Sombor, Bratislava, Belo Blato, Indija, Bački Monoštar, Sombor, Zrenjanin, Novi Pazar, Užice, Kruševac, Beograd, Ruma, Kazneno-popravni zavod za žene u Požarevcu, Subotica, Stanišić, Zaječar i Vrbas.

Najvažniji rezultat aktivnosti koje je Zavod realizovao kako bi osnažio kapacitete seoskih žena, je izražena medijska, stručna i institucionalna pažnja sa kojom se od 2009. godine prati položaj žena na selu u Vojvodini i obezbeđuje institucionalna podrška Pokrajinske vlade poboljšanju njihovog položaja.

programi, projekti, aktivnosti...

Izložba fotografija "Žene na selu u Vojvodini",
Gložan, jul 2010.

programi, projekti, aktivnosti...

Izložba fotografija "Žene na selu u Vojvodini",
Vestibil Gradske kuće u Subotici, oktobar 2012.

programi, projekti, aktivnosti...

foto: Boris Kočiš

Izložba "Žene na selu u Vojvodini", Padina, avgust 2010.

programi, projekti, aktivnosti...

Zahvaljujemo saradnicima i saradnicama koji/e su učestvovali/e u realizaciji programa:

Pokrajinskom sekretarijatu za privredu, zapošljavanje i ravnopravnost polova,
Akademiji umetnosti u Novom Sadu, profesorima/kama i fotografima/kinjama Borisu
Kočišu, prof. dr Željku Škrbiću, Predragu Uzelcu, Rini Vukobratović, Dubravki Lazić,
kao
i autorkama izložbe Mariji Gajicki i Smiljki Vukelić.

Izložba "Žene na selu u Vojvodini", Kikinda, jun 2010.

programi, projekti, aktivnosti...

PLAKATIMA PROTIV NASILJA NAD ŽENAMA

Kampanja "16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama" je međunarodna kampanja koja se od 1991. obeležava širom sveta i ima za cilj da skrene pažnju javnosti na nasilje koje je prisutno u društvu i kao nasilni akt, i kao društveni kontekst u kome se akt dešava.

Zavod za ravnopravnost polova je dvadesetogodišnjicu Kampanje obeležio putujućom Izložbom „Plakatima protiv nasilja nad ženama“ koja je, na osnovu raspisanog konkursa, obuhvatila 19 plakata na temu borbe protiv nasilja nad ženama 16 studentkinja i 2 studenta Akademije umetnosti u Novom Sadu. Izložba je gostovala u sedam gradova Vojvodine u periodu od juna do decembra 2011. godine.

Izložbu je pratilo emitovanje radijskih paketa koje su na istu temu osmislili i kreirali studenti i studentkinje žurnalistike. Radijski paketi su emitovani tokom Kampanje na 27 lokalnih radio stanica.

Na ovaj način Zavod za ravnopravnost polova podstiče mlade da kreativnim potencijalima, na društveno angažovan način, doprinesu vidljivosti problema nasilja u društvu.

Zahvaljujemo saradnicima i saradnicama koji/e su učestvovali/e u realizaciji programa:

Akademiji umetnosti u Novom Sadu, Filozofskom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu – Odseku za medijske studije, Dejanu Pralici, Smiljani Milinkov, Goranki Jednak, Aleksandru Vukovcu, Danici Todorov, Andrijani Čović i Darku Vukoviću.

Posebno zahvaljujemo studentima i studentkinjama koji/e su učestvovali/e u konkursu:

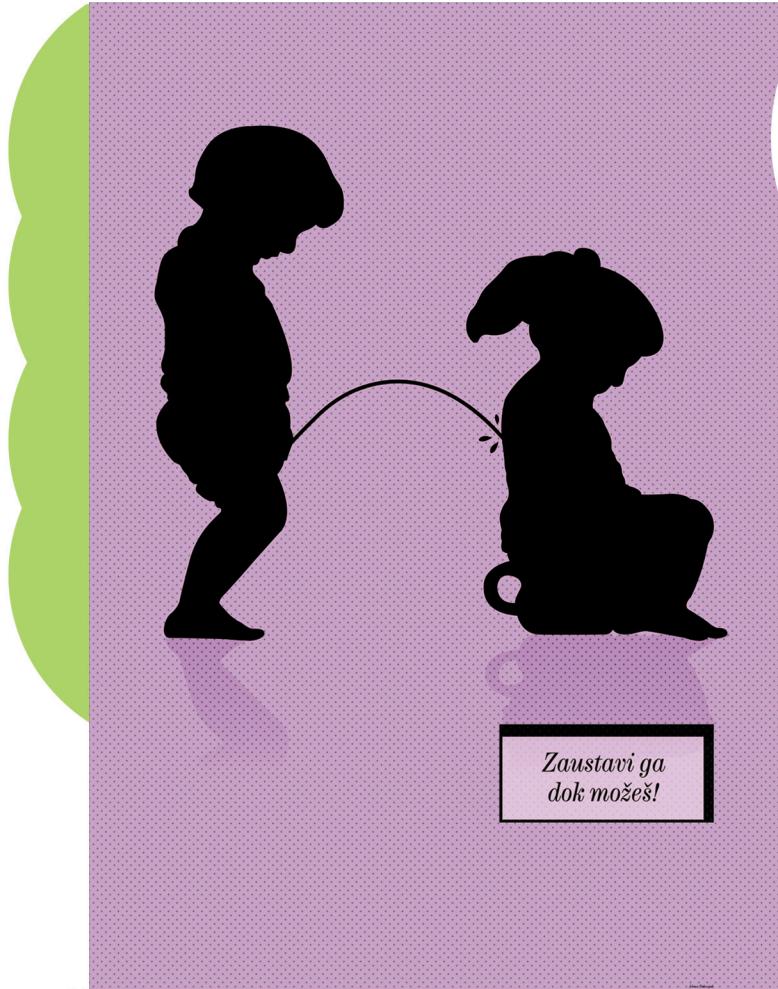
Jeleni Potkonjak, Andrei Mernjik, Dragani Knežević, Ivi Babić, Arpadu Blašku, Marini Miljuš, Danijeli Tasić, Aleksandri Mickoski, Tomislavu Sekuliću, Edni Mačković, Verici Veljkov, Milanu Jovanoviću, Jeleni Zubović, Aleksandri Munjas, Milani Kalezić, Mariji Brkić i Jovani Ilić sa Akademije umetnosti u Novom Sadu. Radmili Šuljagić, Nadi Zelić, Ružici Dokmanović, Dragani Dimitrijević, Ivani Jovanović, Milenu Vesoviću, Igoru Ošlaj i Jovani Zdjelarević sa Odseka za medijske studije na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu.

programi, projekti, aktivnosti...

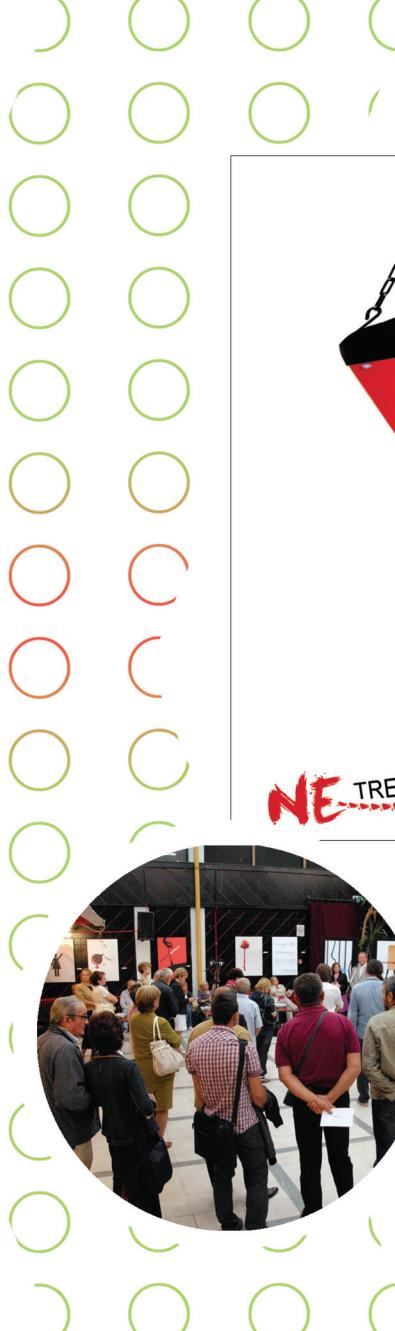
programi, projekti, aktivnosti...

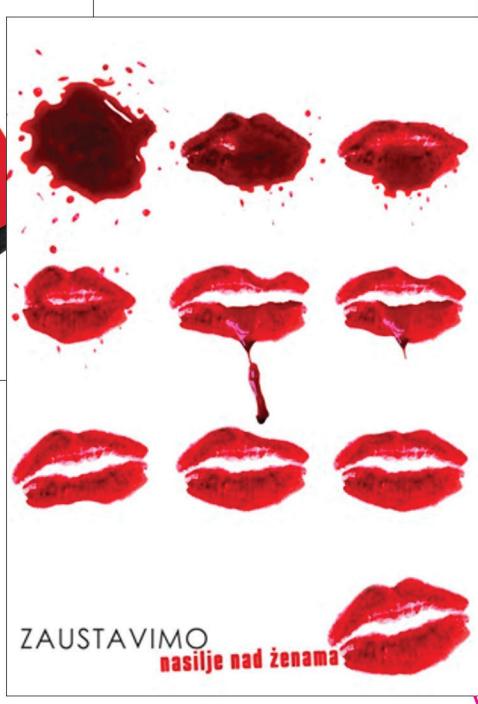
Nagrađeni plakat Jelene Potkonjak

programi, projekti, aktivnosti...

Dragana Knežević, III mesto

Andrea Mernjik, II mesto

programi, projekti, aktivnosti..

ISTRAŽIVANJE I ANALIZA KAPACITETA STRANAKA ZA OSTVARIVANJE RODNE RAVNOPRAVNOSTI

Osnovni cilj Istraživanja je utvrđivanje kapaciteta političkih partija i potencijala žena u strankama, i kako mogu da doprinesu ostvarivanju rodne ravnopravnosti, i u okviru političkih partija, i na mestima odlučivanja i društvu uopšte. Drugi cilj je identifikacija eventualnih prepreka za žene u strankama i izrada preporuka za njihovo prevazilaženje.

Program je realizovan putem kvantitativnog (anketnog) i kvalitativnog (putem intervjeta) istraživanja.

Istraživanje situira podatke o strukturi i sadržaju političkih dokumenata u odnosu na rodnu ravnopravnost, o procesima odlučivanja u političkim strankama i načinu pozicioniranja funkcionera/ki. Istraživanje dalje sistematizuje podatke o tome da li postoje mehanizmi koji prate i podstiču specifične interese i potrebe članica i članova stranaka. Analitički su prikazane barijere i manjkavosti koje su ostavile prostor za izbegavanje doslovne primene Zakona, ali su takođe projektovane i preporuke za intezivnije uvođenje rodne ravnopravnosti u javne politike.

Od Istraživanja o kapacitetima političkih stranaka za ostvarivanje rodne ravnopravnosti se očekuje da značajno unapredi proces prikupljanja aktuelnih i preciznih podaka o ženama na mestima odlučivanja i mogućnostima njihovog intezivnijeg uključivanja u procese odlučivanja. Ideja je da rezultati Istraživanja budu u funkciji podizanja nivoa svesti o poštovanju koncepta rodne ravnopravnosti s jedne strane, a sa druge – očekujemo nove mere za podsticanje adekvatnijeg učešća žena u procesima odlučivanja na svim nivoima.

Zahvaljujemo istraživačicama Višnji Baćanović i Ani Pajvančić i političarima/političarkama koji/je su pristali/le da učestvuju u istraživanju.

programi, projekti, aktivnosti...

KAPACITETI
POLIČKIH
STRANAKA
U VOJVODINI
ZA OSTVARIVANJE
RODNE
RAVNOPRAVNOSTI

Višnja Baćanović
Ana Pajvančić

Publikacija iz edicije "Mileva Marić Ajnštajn"

programi, projekti, aktivnosti...

/

Anita Beretić

Pomoćnica za oblast ravnopravnosti polova
Pokrajinski sekretarijat za privredu zapošljavanje
i ravnopravnost polova

programi, projekti, aktivnosti...

Uticaj žena na našu propast

Na razmeđi dva veka i dva milenijuma, sećam se, svet su mučila mnogo teška pitanja. Na primer, da li će doći do kolapsa svega i svačega ako kompjuter ne bude umeo da prebac u ponoć 31. decembra 1999. godine. Zbilo se nekako u to vreme i najopasnije od svih svedremenskih pomračenja Sunca otkako je svemira, pa smo čučali u zamandaljenim kućama, sa sve kućnim ljubimcima i tamnim naočarima, za svaki slučaj, ako koji zrak nekako probije potpuno spuštene roletne. Ostatak sveta, za to vreme, neodgovorno je uživao u prizoru koji se vidi samo jednom u životu. Mi smo imali pametnijeg posla. Vodili smo ratove do iznemoglosti, osiromašili i za sopstvena pokoljenja čutali i podnosili izolaciju od svega što je bilo normalan svet i normalan život. Ako nam ni danas ni izbliza nije kao što smo se nadali da će nam biti, kao što očigledno nije, ko je za to odgovoran? Znam ko nije. Žene. One brojne, nevidljive, tvrdoglavе aktivistkinje nevladinih organizacija i političkih stranaka koje su protestom reagovale i pre prvog pucnja u našoj u krvi umrloj bivšoj domovini, koje su imale petlju da budu protiv, iako su snaga i moć više nego nesrazmerno bile raspoređene na njihovu štetu, naravno. To žensko protiv bilo je i ostalo dosledno u prethodnih četvrt veka, što nije baš uobičajena pojava u našem društvu. Ono što je posebna vrednost tog ženskog stava protiv, osim same doslednosti, jeste jasno definisanje vizije i ciljeva za. Na žalost, ni to nije uvek prisutno kod drugih kreatora naše stvarnosti, a u čijem je to opisu posla. Često smo bile aktivne učesnice brojnih, opravdanih zalaganja i procesa protiv nekoga i nečega, a da se u priličnoj magli gubilo ono za šta se, zapravo, zalažemo. Još jedna važna odlika ženskog pokreta pomogla je da, uprkos preprekama i prevarama, stvar ne pode potpuno po zlu – strpljenje. Ono je bilo odraz dubokog ubeđenja u ispravnost i neminovnost ostvarenja tih ciljeva jer oni nisu bili ograničeni na dobrobit žena, već su nosili promene za dobrobit društva. To je značilo: demokratiju, procedure, zakone i njihovu primenu, socijaldemokratske vrednosti, solidarnost, jednakost, toleranciju i uvažavanje, znanje, odmerenost, istrajnost i posvećenost.

Zato danas, kad se prisećam onog pomračenja, ipak mogu da kažem da smo napraviliE pomak: trećina u parlamentima moraju biti žene, nasilje u porodici je krivično delo i nasilnik mora biti procesuiran, prava žena na tržištu rada su pod posebnom prismotrom, izgradili smo institucije rodnih politika na svim nivoima, iako su to političari „ozbilnjih tema“ i „važnih, istorijskih“ trenutaka, najblaže rečeno – ignorisali. Po mom skromnom uverenju, nema ozbiljnije i istorijski važnije teme za moderno društvo od one na kojoj proveravaš šta si to kao kreator društvenih okolnosti učinio da umanjиш tužnu činjenicu da je ženu dopušteno tući ako zvoca kad si nervozan, da možeš otpustiti trudnicu jer je bez veze da je plačaš a ne radi, a i kad se porodi „visiče“ na bolovanju jer se bebe neprestano razboljevaju, kao i da je krajnje neumesno da se žene stavljaju na izborne liste pored toliko kvalitetnih muškaraca u našoj stranci.

Vojvodina je posebna tema u celoj priči – njena raznolikost, posebnost, osjetljivost, razumevanje i uvažavanje svih koji u njoj žive test je za Srbiju kao društvo. Tu nema mesta samo deklarativnom iskazivanju, licemerju i laži dok nas u njoj ne uhvate. To mora biti zapravo. Zato nije čudo da je upravo u Vojvodini nastao prvi mehanizam za ravnopravnost polova, nastala prva Odluka o ravnopravnosti polova, nastao prvi (za sada i jedini) Zavod za ravnopravnost polova, jedina institucija te vrste u ovom (nesrećnom) delu Evrope, kojoj, kao, tako predano, hitamo već godinama. Samo još da nam ne jave da sledi pomračenje bilo čega, a naročito ne Sunca.

NOĆ MUZEJA

Od svog osnivanja Zavod posvećeno radi na osnaživanju i edukaciji žena na selu u Vojvodini, promociji značaja njihove uloge u javnom životu i razvojnim politikama svojih zajednica.

U okviru promotivnih aktivnosti Zavod za ravnopravnost polova učestvuje u međunarodnoj manifestaciji Noć muzeja od 2012. godine. Polazna ideja je bila da u ovu čudesnu Noć uključimo društvenu grupu žena sa sela.

Prve godine izložba je obuhvatila tradicionalne seoske kuhinje (srpsku, slovačku i mađarsku) i kolače po starinskim receptima, projekcije 3 filma o životu seoskih žena i izložbu foto-portreta seoskih žena. Udrženja žena iz Belog Blata, Kisača, Bača i Padine očarale su posetiocu postavkama kuhinjskog nameštaja sa kompletним posuđem i „domaćicama“ iznad stolova, a onda štrudlama, herovkama i voćnim pitama.

2013. godine u Holu Vlade AP Vojvodine, Izložba lutaka ženskih seoskih udruženja iz Vojvodine, koje seoske žene prave od raznih materijala, ili ih oblače u originalne narodne nošnje, osvojila je rekordan broj posetilaca – 4000. Lutke od kukurozovine, krpene, porcelanske u raznim veličinama, ispunile su svečani hol originalnim izradama i autentičnim nošnjama većinskog naroda i svih nacionalnih zajednica koje žive u Vojvodini. Izuzetnim stvaralačkim veštinama i talentima predstavilo se 26 udruženja žena.

2014. godine Izložba starinskih modnih detalja za žene obuhvatila je kolekcije i zbirke modnih detalja 16 ženskih udruženja iz Vojvodine (Gložan, Pećinci, Boka, Bikić Do, Ruski Krstur, Grgurevc, Ostojićevo, Padina, Golubinci, Pivnice, Stepanovićevo, Panonija, Bački Monoštor, Srpski Itebej, Bajša i Kovačica).

Posetioci su imali priliku da vide izuzetno bogate i kreativne postavke šešira, rukavica, marama od vune, kašmira, svile i pliša, prsluka, perli, heklnih kapa, štrikanih čarapa, ukrasnih traka, tašni i nakita koje su nosile žene u Vojvodini krajem XIX i početkom XX veka.

Noć muzeja otvorila je novi prostor za afirmaciju ženskog stvaralaštva. Iskoristili smo priliku da rafiniranu publiku, koja jednom godišnje noću obilazi muzeje i galerije, fokusiramo na seoske žene i njihove umetničke potencijale i domete.

programi, projekti, aktivnosti...

Zahvaljujemo saradnicima i saradnicama koji/e su učestvovali/e u realizaciji Noći muzeja:

Mariji Gajicki, Smiljki Vukelić, Ani Nešić, Siniši Bokanu, Brankici Drašković, Bojani Pljuco, Aleksandru Trudiću, Marini Rašou, Nikolina Jakšić, Vesni Stanulov, Vladi Jovanoviću, Darku Vukoviću i udruženjima žena:

UŽ Vredne ruke Banata, Vladimirovac, Alibunar

Žensko udruženje „Ahoj“, Bački Petrovac

Ženski spolok Kovačica

UŽ „Slovenka“, Gložan

“Etno” društvo za negovanje tradicija i rukotvorina, Bajša, Bačka Topola

Društvo kisačkih žena, Kisač

Udruženje žena „Kolevka Bačke“, Bač

Udruženje žena „Padina“, Kovačica

UG „Podunav“, Bački Monoštor

UŽ „Golubice“, Golubinci, Stara Pazova

Udruženje „Para-buć“, Ratkovo, Odžaci

Klub vredne ruke, Srbočran

Žene srednjebanatskog okruga - Asocijacija žena Zrenjanin

Udruženje ljubitelja ručnih radova, Srbočran

Aktiv žena „Vrdničanka“

Klub žena „Belo Blato“, Zrenjanin

UŽ „Slovenka“, Gložan, Bački Petrovac

Udruženje žena „Kulpin“, Bački Petrovac

UŽ „Sremice“, Pećinci

UŽ „Bokinski biseri“, Boka, Sečanj

UŽ „Bikičanke“, Bikić Do, Šid

UŽ „Bajka“, Ruski Krstur, Kula

UŽ „Višnja“, Grgurevci, Sremska Mitrovica

UŽ „Orhideja“, Ostojićevo, Čoka

Aktiv žena Pivnice

UŽ „Lazarice 1389“

Društvo za negovanje tradicija i rukotvorina „Valerija“

UG „Podunav“

Klub žena „Vredne ruke“, Srpski Itebej, Žitište

programi, projekti, aktivnosti...

Noć muzeja, izložba tradicionalnih vojvođanskih kuhinja, maj 2012.

programi, projekti, aktivnosti...

Noć muzeja, izložba "Starinski modni detalji za žene", 2014.

programi, projekti, aktivnosti...

☒ Noć muzeja, izložba lutaka ženskih seoskih udruženja iz Vojvodine,
Svečani hol Vlade AP Vojvodine 2013.

programi, projekti, aktivnosti...

Noć muzeja, "Starinski modni detalji za žene" 2014.

programi, projekti, aktivnosti.

IPA PROGRAM PREKOGRANIČNE SARADNJE

„POSLOVNO POVEZIVANJE ŽENA KOJE ŽIVE U RURALnim PODRUČJIMA“

Projekat „Poslovno povezivanje žena koje žive u ruralnim područjima“ je prvi odobreni projekat u oblasti rodne ravnopravnosti u okviru IPA programa Prekogranične saradnje Mađarska – Srbija, pokrenut sa idejom da se seoskim ženama pruži institucionalna podrška za ekonomsko osnaživanje, kao nedovoljno prepoznatim akterkama ruralnog razvoja.

Projekat su realizovali Garancijski fond AP Vojvodine, Zavod za ravnopravnost polova i Savez udruženja nezaposlenih osoba Bač-Kiškun županije uz finansijsku podršku Evropske unije, u periodu od 1. marta 2013. do 28. februara 2014. godine.

Projekat predstavlja veliki uspeh partnerskih organizacija, ali i signal drugim institucijama i organizacijama da krenu u pravcu osnaživanja i pružanja podrške ženama sa sela.

Aktivnosti Projekta uključile su istraživanja, informatičku obuku i različite instrumente javnog promovisanja preduzetništva i zapošljavanja seoskih žena, koncipirane tako da, sa jedne strane, ostvare merljivu korist za seoske žene koje su direktno i indirektno uključene u Projekat, a sa druge, da omoguće održivost i otvore nova polja budućeg delovanja, kako u okviru pogranične saradnje sa Mađarskom, tako i u okviru redovnih aktivnosti relevantnih pokrajinskih institucija.

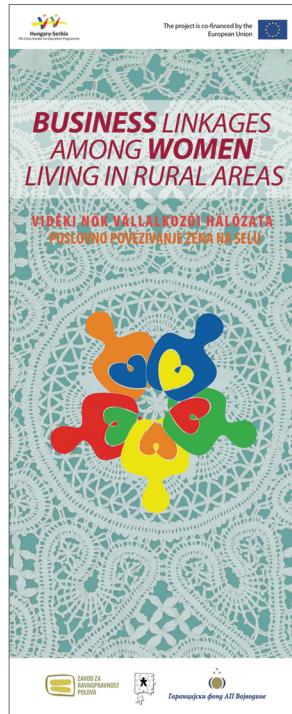
Istraživanje je putem metode intervjuja i fokus grupe obuhvatilo 80 seoskih žena i obezbedilo podatke za prepoznavanje potreba i mera koje su uključene u ostale projektne aktivnosti. Žene su bile podeljene u dve glavne grupe, žene preduzetnice i nezaposlene žene. Posebna pažnja je bila posvećena uključivanju najmanje 20% žena iz posebno ranjivih grupa, uzimajući u obzir razlike među ženama zasnovanim na klasi, starosnom dobu i etničkoj pripadnosti.

Na osnovu potreba žena sa sela prepoznatih u fazi istraživanja, sačinjeni su posebni nastavni planovi za obuke iz dve oblasti: korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija za razvoj poslovanja i veštine upravljanja. Prvi nivo obuke bio je usmeren na korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija za umrežavanje i za marketinške aktivnosti, sa posebnom pažnjom na korišćenje interneta za traženje informacija, mogućih poslovnih prilika i partnerstava. Ovaj deo je obuhvatio i obuku za korišćenje veb portala koji je dizajniran u ovom projektu. Drugi nivo obuke, koji se odnosio na sticanje veština upravljanja, imao je za cilj da unapredi menadžerske veštine žena iz ruralnih područja. U obuci je učestvovalo 50 žena preduzetnica i nezaposlenih žena iz 30 sela u Vojvodini.

U okviru projekta sačinjena je Baza podataka poslovnih žena iz ruralnih predela za umrežavanje i prekograničnu saradnju. Ona sadrži lične profile žena i profile njihovih poslova, zajedno sa foto i video dokumentacijom o njima i njihovim poslovima. U bazu podataka su uključena i udruženja žena iz ruralnih područja i uspešne poslovne žene kao primeri dobre prakse kako bi bile podrška ženama iz ruralnih sredina.

programi, projekti, aktivnosti...

U okviru projekta sačinjena je Baza podataka poslovnih žena iz ruralnih predela za umrežavanje i prekograničnu saradnju. Ona sadrži lične profile žena i profile njihovih poslova, zajedno sa foto i video dokumentacijom o njima i njihovim poslovima. U bazu podataka su uključena i udruženja žena iz ruralnih područja i uspešne poslovne žene kao primeri dobre prakse kako bi bile podrška ženama iz ruralnih sredina.

Zahvaljujemo saradnicima i saradnicama koji/e su učestvovali/e u realizaciji projekta:

Goranu Vasiću, Teodori Vlahović, Marijani Maksimović, Ljupki Bojović, Dragani Todorović, Savezu udruženja nezaposlenih osoba Bač-Kiškun županije, Međunarodnom istraživačkom centru u Belom Blatu, Studiju za izvođačku umetnost, reklamu i propagandu "Bloom production", predavačima i predavačicama:

Dragani Zakić, Marijeti Lazor, Milanki Solarević, Daliboru Bubnjeviću, Stanislavu Ziroviću i Dragunu Radakoviću.

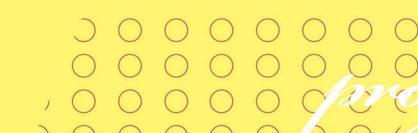
programi, projekti, aktivnosti...

*Marijana / Teodora
Maksimović Vlahović*

Garancijski fond AP Vojvodine

programi, projekti, aktivnosti...

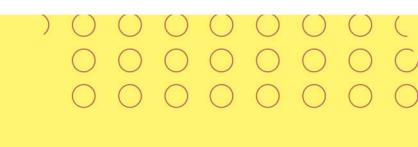
Godinama smo partneri na istom zadatku, Zavod i Garancijski fond, u nastojanju da ženama pomognemo da se uključe u privredne tokove, da ekonomski osnaže, pokrenu sopstveni ili porodični biznis.

Učestvovali smo zajedno u uključivanju žena iz Vojvodine u Mrežu ženskog preduzetništva podunavskih zemalja, formiranju mreže „Žene u ruralnom razvoju”, u uvođenju politike rodnog budžetiranja u Vojvodini, kao i u izradi strategije za unapređenje ekonomskog položaja žena na selu u Vojvodini.

Uz pomoć Zavoda i Garancijskog fonda, žene koje su pokrenule svoj biznis uz garanciju Fonda i žene iz seoskih udruženja podržane od strane Zavoda, učestvovale su na sajmu ženskog preduzetništva ECONOMICA u okviru VI Forumu BPW-a (Business and Professional Woman), kao i na prodajnoj izložbi proizvoda i usluga ženskog preduzetništva, koja je održana u okviru IV Konferencije ženskog preduzetništva Srbije.

Naša saradnja je krunisana poslednjih godina, kada smo zajedno uspešno realizovali prvi projekat iz oblasti rodne ravnopravnosti u okviru IPA programa prekogranične saradnje Mađarska – Srbija, pod nazivom „Poslovno povezivanje žena koje žive u ruralnim područjima“. Radeći zajedno na povezivanju i poboljšanju položaja seoskih žena koje žive u mađarsko – srpskom graničnom području, pružajući im institucionalnu podršku kako bi se ekonomski osnažile. Tokom godinu dana koliko je trajala realizacija projekta, 80 žena je zajedno, kroz treninge i komunikaciju, steklo nove veštine, razvile su svoje poslovanje i saradnju, uspostavile kontakte, razmenile ideje i istražile mogućnosti za zapošljavanje.

Zajednički rad je uvek bio posvećen ostvariravanju zajedničkih ciljeva uz radnu ali prijateljsku atmosferu. Rad sa Zavodom, direktoricom i njenim saradnicama je plodonosan, ispunjen entuzijazmom i posvećenošću. Sa njima je zadovoljstvo raditi. Zavod je kreativan i pouzdan partner. Radujemo se saradnji i u narednoj deceniji.

programi, projekti, aktivnosti...

Informatička obuka za žene sa sela, Belo Blato, decembar 2013.

programi, projekti, aktivnosti...

Polaznice informatičke obuke, Belo Blato, decembar 2013.

izdavačka delatnost...

IZDAVAČKA DELATNOST ZAVODA

Izdavačka delatnost, kao osnovna delatnost Zavoda za ravnopravnost polova, je trajni, autentični zapis programa i projekata koji su kreirani i realizovani u prvih 10 godina rada naše ustanove.

Podeljena je u nekoliko edicija. Prva, pod nazivom „Roza Šimer“, obuhvata studije i radove koji analiziraju zakone, strategije i politike rodne ravnopravnosti. Prva knjiga objavljena u okviru ove edicije je „Ka zakonu o ravnopravnosti polova“ u kojoj se ogleda primarna uloga institucionalnih mehanizama u uspostavljanju pravnog okvira za dosledno sprovođenje koncepta rodne ravnopravnosti.

Druga značajna edicija pod nazivom „Mileva Marić Ajnštajn“ beleži rezultate istraživačkih aktivnosti i preporuke neophodne za kreiranje novih praktičnih politika ili inoviranje afirmativnih mera za određenu društvenu grupu.

Edicija „Klara Cetkin“ svedoči o edukativnim programima, i ona obuhvata priručnike, brošure i zbirke radova polaznika i polaznica seminara i kurseva. Na taj način senzibilisemo akademsku zajednicu, medije i šиру javnost za vrednosni koncept rodne ravnopravnosti.

„Životne priče žena“ su inovativna i jedinstvena edicija Udruženja građana „Ženske studije i istraživanja“ koja je javnosti otkrila jednostavne, a raskošne živote potpuno anonimnih žena iz Vojvodine. Zavod je u svojstvu suizdavača učestvovao u objavljinju nekoliko knjiga iz ove edicije.

Ceneći stvaralački potencijal žena s jedne strane, a sa druge nedovoljnu promociju njihovih radova i dometa, pokrenuta je i edicija „Milena Pavlović Barili“ koja svedoči o prisustvu žena savremenica na društvenoj i umetničkoj sceni, ali i kroz istoriju civilizacije.

Nuvu ediciju „Roza Luksemburg“ Zavod je posvetio doktorskim i master radovima na temu ravnopravnosti polova sa ciljem da predstavi i afirmiše stručnjake i stručnjakinje koji se bave rodnim politikama.

Obrazovni kapacitet jedinog akreditovanog doktorskog i master programa u Srbiji u Centru za rodne studije na Novosadskom univerzitetu zaslužuje da na ovaj način bude dostupan stručnoj i široj javnosti.

izdavačka delatnost...

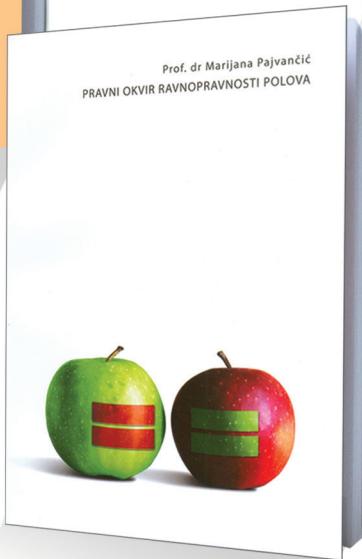

Publikacija edicije "Klara Cetkin"

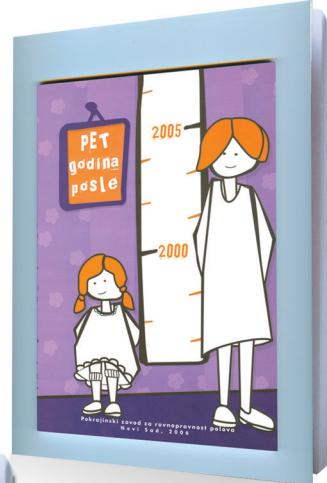
izdavačka delatnost...

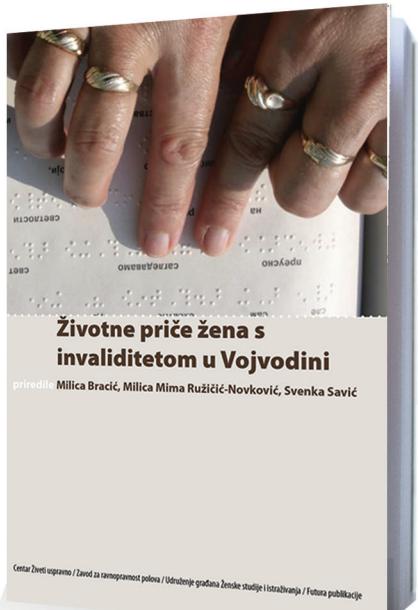
Novi Sad, 2006.

Publikacije iz edicije "Roza Švimer"

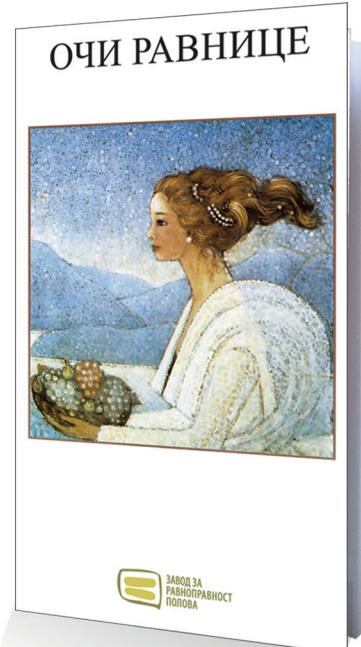
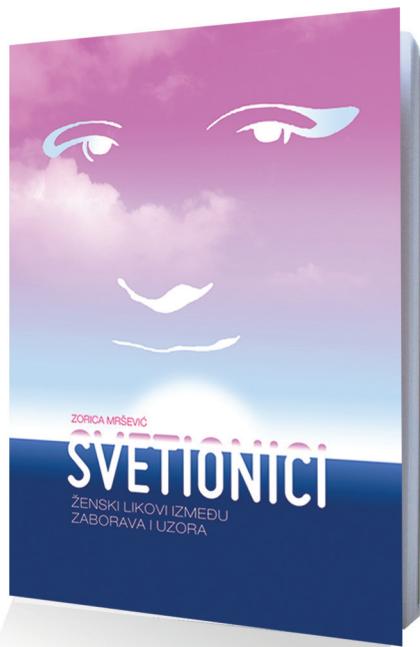

izdavačka delatnost...

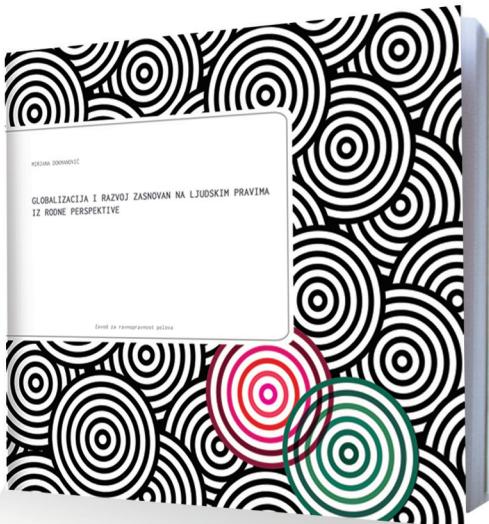
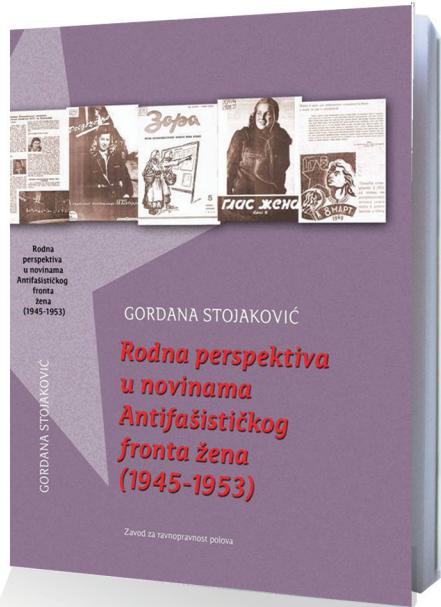
Publikacije iz edicije "Životne priče"

izdavačka delatnost...

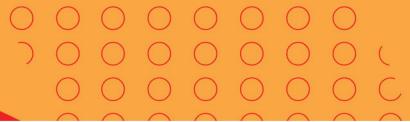
Publikacije iz edicije "Milena Pavlović Barili"

izdavačka delatnost...

Publikacije iz edicije "Roza Luksemburg"

izdavačka delatnost...

/

Svetlana Savic

/

koordinatorka Centra za rodne studije i
profesor emeritus Univerziteta u Novom Sadu

Saradnja Udruženja građana „Ženske studije i istraživanja“ i Zavoda za ravnopravnost polova

Udruženje građana „Ženske studije i istraživanja“ počelo je sa radom februara 1997. godine kao alternativni visokoškolski obrazovni interdisciplinarni program koji svoju aktivnost ostvaruje u obliku predavanja, istraživačkih projekata, izdavanja knjiga, stvaranja dokumentacije o ženskom pokretu u Vojvodini. U ostvarivanju tih aktivnosti sarađuje sa širokim krugom žena u Pokrajini, i sa drugim ženskim nevladinim organizacijama i institucijama sistema u dužem vremenskom periodu. Posebno su Studije, zajedno sa drugima u Pokrajini inicirale otvranje ACIMSI Centra za rodne studije (2003) u okviru Univerziteta u Novom Sadu, sa kojim Zavod danas sarađuje. Naime, misija Zavoda za ravnopravnost polova u Novom Sadu od osnovanja (2004) je da na različite načine sarađuje sa ženskim građanskim inicijativama, uključujući i Ženske studije i ACIMSI Centar za rodne studije.

Zavod i Studije su zajednički ostvarile štampanje nekoliko publikacija koje su produkt istraživačkih projekata u Studijama: „Životne priče žena sa invaliditetom u Vojvodini“ (Milica Bracić, Milica Mima Ružić Novković, Svenka Savić, 2009). Takođe je Zavod pokrenuo seriju štampanja završnih radova studentkinja sa ACIMSI Centra za rodne studije (za sada doktorskih radova: Gordana Stojaković „Rodna perspektiva u novinama Antifašističkog fronta žena (1945 - 1953)“ i Mirjana Dokmanović „Globalizacija i razvoj zasnovan na ljudskim pravima iz rodne perspektive (2012)“), kao vid širenja literature o pitanjima roda i pola u savremenom kontekstu Vojvodine. Na taj način je ostvarena dugoročno osmišljena saradnja Zavoda kojem je misija da promoviše koncept rodne ravnopravnosti i izrađuje preporuke za integraciju rodne perspektive u sve politike, mere, akcije i programe koje pokrajinska vlada donosi i sprovodi i visokobrazovnog alternativnog obrazovnog programa i onog u okviru sistema na postdiplomskom nivou.

Pokazuje se da je znanje o rodnoj ravnopravnosti relativno nepoznаница u široj lokalnoj zajednici u gradovima Vojvodini i da bi kancelarije za rodnu ravnopravnost u opštinama koje su ih formirale, mogle da doprinesu širenju takvog znanja. Zato je u 2014. godini Zavod, zajedno sa ACIMSI Centrom za rodne studije UNS organizovao seriju tribina u lokalnim zajednicama (Subotica, Sombor, Kikinda, Zrenjanin, Sremska Mitrovica, Novi Sad) da predstavi različite teme koje obrađuju studentkinje rodnih studija u okviru svojih završnih radova, na master i doktorskom programu, koje mogu biti od koristi u dатој средини као извор teorijskog znanja за aktivističke delatnosti. Za studentkinje je ovakvo iskustvo korisno kao vid upoznavanja problematike na terenu. Za Zavod je to podatak da se rad na rodnoj ravnopravnosti ne završava ni štampanjem knjiga, ni održavanjem seminara ili istraživačkih projekata, nego da je to dug, veoma dug proces promene svesti čitave lokalne zajednice.

izdavačka delatnost...

/

Gordana / Stojaković

Povodom jubileja - Kako je istorija žena i ženskog pokreta u Vojvodini bila deo istorije Zavoda za ravnopravnost polova

Desetogodišnji rad Zavoda za ravnopravnost polova (Zavod) je već deo istorije borbe žena za sopstvena prava, koja u Vojvodini traje više od dva veka. Važno je razumeti da postoji kontinuitet ženskog aktivizma u Vojvodini koji se tokom vremena kretao između uzleta i poraza u zavisnosti od društveno-političkog konteksta i da je postojanje i trajanje Zavoda deo tog kontinuituma.

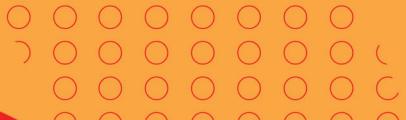
Na tragu razumevanja važnosti prethodnih iskustava ženskog aktivizma Zavod je objavio deo istorije žena i ženskog pokreta, sakupljene pretežno kroz projekat „Znamenite žene Novog Sada“, Ženskih studija i istraživanja u Novom Sadu. Zahvaljujući toj posvećenosti Zavoda žene u Vojvodini i Srbiji su mogle da saznaju o pokretu za promociju domaće radinosti kao privredne grane kroz aktivistički i umetnički rad Savke Subotić i Šarolte Kovalski. Tekst o tome: „Domaća radinost i angažovanje žena u Vojvodini krajem 19. i početkom 20. veka“ objavljen je publikaciji Seoske ženske organizacije u Vojvodini koju je Zavod objavio 2008. godine. Drugu važnu masovnu aktivnost žena u Vojvodini, Antifašistički front žena u Vojvodini, Zavod je predstavio 2012. u knjizi Rodna perspektiva u novinama Antifašističkog pokreta žena (1945-1953) u ediciji doktorskih radova Rodnih studija. AFŽ period je bilo vreme optimizma, poleta, vreme kada su žene osvojile mnoge nove profesije i postigle zakonsku ravnopravnost sa muškarcima koju su ostvarile i u svakodnevnom životu.

Deo napora da se istoriji žena i ženskog pokreta napravi prostor unutar aktivnosti Zavoda su predavanje „Kratka istorijska čitanka o ženskom pokretu u Novom Sadu i Vojvodini (1757-1953)“ i pozorišna predstava „Naša savremenica Savka Subotić“ za polaznice i polaznike edukativnih programa i kurseva Zavoda i predstavnice aktiva seoskih žena.

Kao što je danas potebno da znamo o postojanju Ženske stranke (1928) i AFŽ-a (1942-1953), tako će našim naslednicama biti važno da znaju o radu Zavoda za ravnopravnost polova. Znanje o porazima i uzletima ženskog i feminističkog pokreta je deo naše budućnosti, a prezentovanje iskustva naših prethodnica - dragocenost.

izdavačka delatnost...

IZDAVAČKA DELATNOST ZAVODA 2004 – 2013.

1. **Svetionici** – ženski likovi između zaborava i uzora, Zorica Mršević, Zavod za ravnopravnost polova, Novi Sad, 2013.
2. **Globalizacija i razvoj zasnovan na ljudskim pravima iz rodne perspektive**, Mirjana Dokmanović, Zavod za ravnopravnost polova, Novi Sad, 2012.
3. **Rodna perspektiva u novinama antifašističkog fronta žena 1945-1953**, Gordana Stojaković, Zavod za ravnopravnost polova, Novi Sad, 2012.
4. **Oči ravnice**, Zavod za ravnopravnost polova, Novi Sad, 2012.
Zbirka savremene poezije vojvođanskih pesnikinja - drugo dopunjeno izdanje.
5. **Evropska unija i rodna ravnopravnost – knjiga 3**, Zavod za ravnopravnost polova, Novi Sad, 2011.
6. **Kapaciteti političkih stranaka u Vojvodini za ostvarivanje rodne ravnopravnosti**
Višnja Baćanović i Ana Pajvančić, Zavod za ravnopravnost polova, Novi Sad, 2010.
7. **Žene na selu u Vojvodini – Svakodnevni život i ruralni razvoj (rezultati anketnog istraživanja)**, prof. dr Marina Blagojević, Zavod za ravnopravnost polova, Novi Sad, 2010.
8. **Evropska unija i rodna ravnopravnost - knjiga 2**, Zavod za ravnopravnost polova, Novi Sad, 2009.
9. **Životne priče žena sa invaliditetom u Vojvodini**, Centar Živeti uspravno/Zavod za ravnopravnost polova/UG Ženske studije i istraživanja/Futura publikacije, Novi Sad, 2009.
10. **Jelica Rajačić Čapaković**, priredila Svenka Savić, Ženske studije i istraživanja/ Zavod za ravnopravnost polova, Futura publikacije, Novi Sad, 2008.
11. **Kandidatkinje - monitoring prisustva žena kandidatkinja u medijima tokom predizbornih kampanja za lokalne i pokrajinske izbore u 2008**, Zavod za ravnopravnost polova i Novosadska novinarska škola, Novi Sad, 2008.

izdavačka delatnost...

12. **Seoske ženske organizacije u Vojvodini: Međutim, meni se najviše sviđa što pokušavamo da uradimo nešto dobro**, priredila Marina Blagojević, Zavod za ravnopravnost polova, Novi Sad, 2008.
13. **Pravni okvir ravnopravnosti polova**, prof. dr Marijana Pajvančić, Zavod za ravnopravnost polova, Novi Sad, 2008.
14. **Evropska unija i rodna ravnopravnost**, Zavod za ravnopravnost polova, Novi Sad, 2008.
15. **Brošura „Razvod braka“**, tekst priredila Andrijana Čović, Zavod za ravnopravnost polova, Novi Sad, 2008.
16. **Brošura „Bračni ugovori – teorijski i praktični aspekt“**, prof. dr Nevena Petrušić i Andrijana Čović, Zavod za ravnopravnost polova, Novi Sad, 2008.
17. **Rodna ravnopravnost u našoj opštini**, Zavod zaravnopravnost polova, Novi Sad, 2008.
18. **Izveštavanje po Konvenciji o eliminaciji svih oblika diskriminacije nad ženama**, Zavod za ravnopravnost polova, Novi Sad, 2007.
19. **Pet godina posle**, Ženski pokret u Vojvodini, Zavod za ravnopravnost polova, Novi Sad, 2006.
20. **Ka zakonu o ravnopravnosti polova**, Zavod za ravnopravnost polova, Novi Sad, 2006.

Zavod se sa ukupno 20 objavljenih publikacija u okviru svoje Izdavačke delatnosti u 2012. godini pridružio Mreži ženskih biblioteka.

istraživački programi u 2014...

/

prof. dr Slobodanka Markov

/

sociološkinja,
autorka istraživanja o položaju žena
u preuzetništvu u Vojvodini

ISTRAŽIVANJE O POLOŽAJU ŽENA U PREDUZETNIŠTVU U VOJVODINI

Zavod je u 2014. godini pokrenuo Istraživanje o položaju žena u preduzetništvu u Vojvodini, i to je prvo sistemsko istraživanje o preduzetnicama u Pokrajini.

Osnovni razlog su istraživački podaci koji kod nas i u drugim zeljama pokazuju da su žene značajno manje zastupljene u preduzetništvu kao novoj vrsti ekonomske aktivnosti. To znači da u ovoj oblasti postoje značajne rodne nejednakosti koje se moraju brže prevazilaziti, jer one znače gubitak za društvo usled ekonomskog neangažovanja obrazovanog i profesionalnog potencijala žena. Istovremeno to je oblik produžavanja rodnih nejednakosti u sferi ekonomije, odnosno pro- longiranje statusa ekonomske zavisnosti žena.

Istraživanje ima za cilj prikupljanje aktuelnih i preciznih podataka koji će definisati mere za podsticanje i unapređenje preduzetništva žena. Osnovno je obezbediti validne podatke o obimu, karakteristikama i potencijalima ženskog preduzetništva kao osnov za državne organe, društvene institucije, civilni sektor i druge organizacije da donose i sprovode inovativne i proaktivne politike i programe za povećanje broja žena u oblasti preduzetništva i samozapošljavanja. Takođe je neophodno uvažiti teškoće i prepreke sa kojima se žene suočavaju u raznim fazama preduzetničkog poduhvata - od osnivanja do proširivanja biznisa, kao i potrebe za podizanje motivacije i predu- zetničkih kapaciteta uopšte.

Istraživanje se oslanja na Strategiju Evropske komisije za jednakost žena i muškaraca za pe- riod 2010-2015. u kojoj je akcenat na eko-

nomskoj samostalnosti žena. Primeri
dobre prakse su inicijative usmere-
ne na promociju ženskog predu-
zetništva i samozapošljavanja,
ohrabrivanje žena da uđu u ne-
tradicionalne sektore, kao što
su „zeleni“ i inovativni sektori.

Preduzetnica
Blaženka Beronja
iz Bezdana

ISTRAŽIVANJE O RADU POSLANIKA I POSLANICA U SKUPŠTINI AP VOJVODINE IZ RODNE PERSPEKTIVE

U skladu sa naporima za povećanje učešća žena u procesima odlučivanja, kvote za manje zastupljeni pol su ugrađene u sve izborne zakone (koji se odnose na proporcionalni izborni sistem) u Srbiji. Suština kvota i generalno povećanje broja žena koje učestvuju u procesima donošenja odluka je da se ženska perspektiva ugradи u političke odluke, njihovu pripremu i implementaciju. Zbog toga je veoma važno sagledati na koji način, formalno i sadržinski, žene mogu da unaprede svoje političko delovanje u pravcu postavljanja rodnih pitanja na političku agendu.

U skladu sa mandatom Zavoda za ravnopravnost polova, čiji je osnivač Skupština AP Vojvodine, Zavod nastoji da unapredi vidljivost i uključenost ženskih interesa upravo u okviru delovanja pokrajinskih institucija. Negujući saradnju sa izvršnim organima vlasti, ali i sa predstavnicima/cama političkih partija, Zavod već nekoliko godina radi na unapređenju kapaciteta (u delu znanja, veština, stavova) političkih aktera i akterki u Vojvodini. Kao osnov za velik deo ovih aktivnosti korišćeno je istraživanje koje smo sproveli 2009. godine, a koje je osvetlilo položaj žena u političkim strankama, kao ključnom okviru političkog delovanja, sa posebnim akcentom na preprekama sa kojima se članice stranaka suočavaju u svom političkom napredovanju i delovanju uopšte.

Zavod nastoji da aktivnije radi na stručnoj i savetodavnoj podršci političkim akterima/kama u Pokrajini kroz unapređenje praktičnog rada poslanika i poslanica Skupštine AP Vojvodine. U skladu sa tim, pristupili smo analizi rada poslanica i poslanika, iz rodne perspektive u prethodnom i prvoj polovini akteualnog saziva, kako bi se videlo koje inicijative postoje, koliko su rodno osetljive i kolika je ravnopravnost poslanika i poslanica u radu u okviru pokrajinske Skupštine.

Analiza se odnosi na broj i sadržaj inicijativa koje su podnеле žene i muškarci (po poslaničkim grupama, u skladu sa oblastima javnih politika) i koliko je u njima prisutan rodni aspekt (predlozi za unapređenje položaja žena, vidljivost specifičnih ženskih interesa, garancije ravnopravnog korišćenja resursa za žene i muškarce u AP Vojvodini).

istraživački projekti u 2014...

Ličija Ronculi,
članica Evropskog parla-
menta u Strazburu

Konferencija "Zajedno protiv nasilja nad ženama",
Skupština AP Vojvodine, 25.11.2013.